

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Adroddiad Blynyddol Cydraddoldeb 2020-2021

Gwella Cydraddoldeb mewn Cyfnodau Heriol

Gellir cael yr adroddiad hwn ac unrhyw ddogfennau ategol mewn ieithoedd a ffurfiau eraill ar gais.

Am Gymraeg, cysylltwch â:

BCU.WelshTranslation@wales.nhs.uk

Ar gyfer fformatau eraill, cysylltwch â'r

Gwasanaeth Cyngor a Chyswllt Cleifion

Ffôn 03000 851234

BCU.PALS@wales.nhs.uk

Logo ar y dudalen flaen (o'r chwith i'r dde): Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol: logo Gweithio Ymlaen; Logo Arweinydd Hyderus o ran Anabledd; logo Celtic Pride BIPBC (rhwydwaith staff LGBT+); logo 100 Cyflogwr Gorau Stonewall 2020; logo Rhwydwaith Staff BCUnedig.

Llun Clawr: Montage o ddelweddau gan gynnwys cyfarfodydd rhithiol ar-lein; Menter Attend Anywhere; Prif Weithredwr Dros Dro yn gafael yn y faner 'Happy Pride' ar gyfer Wythnos 'Pride' Rhithiol; Menter Masg Wyneb Clir; iPads a ddefnyddir ar gyfer menter Ymweld â Chleifion yn Rhithiol.

Cynnwys

Rhagair	5
1. Cefndir a Chyd-destun	6
2. Ein Gweledigaeth, ein Gwerthoedd a'n Pwrpas	8
Ein Gweledigaeth.....	8
Ein Gwerthoedd	8
Ein Pwrpas.....	8
Nodau Strategol y Bwrdd Iechyd.....	8
3. Prif Gyflawniadau Cydraddoldeb yn 2020-21	9
4. Cyflwyno Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus	10
Amcanion Cydraddoldeb.....	10
Ymgysylltu	10
Asesu Effaith.....	10
Gwybodaeth am Gydraddoldeb	11
Casglu Gwybodaeth o Brofiad Cleifion.....	11
Casglu Gwybodaeth yn Ymwneud â'n Gweithlu.....	15
5. Ein Hamcanion Cydraddoldeb Strategol	17
5.1 Amcan Cydraddoldeb 1 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu camau er mwyn helpu i ganfod effaith tlodi ac i'w lliniaru ar gyfer y sawl sy'n derbyn gofal iechyd sydd mewn perygl o fyw mewn aelwyddydd incwm isel neu sy'n byw yn yr aelwyddydd hynny yng Ngogledd Cymru	17
5.2 Amcan Cydraddoldeb 2 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu camau er mwyn lleihau anghydraddoldeb iechyd a gwella hygyrchedd gofal iechyd i bobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig yng Ngogledd Cymru	19
5.3 Amcan Cydraddoldeb 3 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu cymryd camau i ymateb i ddatblygiadau polisi a chyfreithiol allweddol mewn gofal iechyd i bobl sy'n rhannu gwahanol nodweddion gwarchodedig yng Ngogledd Cymru	25
5.4 Amcan Cydraddoldeb 4 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu gweithredu i hyrwyddo cydraddoldeb o ran y rhywiau yng Ngogledd Cymru	35

5.5 Amcan Cydraddoldeb 5 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu camau i fynd i'r afael â diogelwch personol ar gyfer pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig gwahanol sy'n manteisio ar wasanaethau ieched yng Ngogledd Cymru.....	38
5.6 Amcan Cydraddoldeb 6 BIPBC: Byddwn yn ymgysylltu fwyfwy ag unigolion a grwpiau sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig gwahanol yng Ngogledd Cymru	39
5.7 Amcan Cydraddoldeb 7 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu camau i wella cyfranogiad ar gyfer pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig gwahanol mewn gwasanaethau ieched ar draws Gogledd Cymru.....	44
5.8 Amcan Cydraddoldeb 8 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu camau i ddatblygu diwylliant cynhwysol lle bydd arweinwyr yn dangos eu hymrwymiad i hybu cydraddoldeb yn gyson yn BIPBC a thu hwnt a chaniatáu gweithlu teg a chynhwysol.....	49
5.9 Amcan Cydraddoldeb 9 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu camau i wella cydraddoldeb hiliol yng Ngogledd Cymru.....	55
6. Edrych tuag at y dyfodol	62
Atodiad 1 - Adroddiad Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau	63

Rhagair

Croeso i Adroddiad Blynyddol Cydraddoldeb Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) ar gyfer y cyfnod o fis Ebrill 2020 hyd at fis Mawrth 2021. Mae'r adroddiad hwn yn crynhoi'r gweithredoedd yr ydym wedi'u cymryd i hybu cydraddoldeb yn ystod y flwyddyn heriol hon. Cytunwyd ar ein [Cynllun Cydraddoldeb Strategol \(SEP\) ar gyfer y cyfnod rhwng 2020-2024](#) a chafodd ei gyhoeddi ym mis Mawrth 2020 a bryd hynny, ein bwriad oedd canolbwyntio ar gryfhau rheoli perfformiad y SEP ar draws holl swyddogaethau'r Bwrdd Iechyd. Fodd bynnag, o ganlyniad i'r pandemig, mae'r broses gynllunio wedi amrywio o gymharu â blynyddoedd blaenorol, mae ffocws gweithredol yn y tymor byrrach wedi bod yn angenrheidiol i flaenoriaethu ymateb y Bwrdd Iechyd i Covid-19 sydd wedi arwain at ymagwedd fwy ymatebol i faterion cydraddoldeb wrth iddynt ddod i'r amlwg.

Cydnabyddir yn eang bod Covid-19 wedi amlygu anghydraddoldeb ymhellach i lawer o bobl sydd â nodweddion gwarchodedig a'r rheiny sydd o dan anfantais economaidd-gymdeithasol. Cafodd hyn ei amlinellu yn Adroddiad Prif Swyddog Meddygol Cymru a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2021 [Amddiffyn ein Hiechyd. Ein hymateb yng Nghymru i gyfnod cyntaf Covid-19. Prif Swyddog Meddygol Cymru.](#) Yn ystod y flwyddyn hon, rydym wedi adolygu a rhannu tystiolaeth newydd i fod yn sail i ystod o weithgarwch sydd wedi digwydd. Rydym wedi parhau i ymgysylltu â chymunedau, unigolion a grwpiau, ein staff ac arbenigwyr i lywio ein gwaith cydraddoldeb ac rydym yn ddiolchgar am fewnwelediad a chymorth cynifer o bobl wrth i ni gydweithio ar draws Gogledd Cymru.

Mae'n bwysicach nag erioed erbyn hyn bod ystyriaethau cydraddoldeb ac economaidd-gymdeithasol yn cael eu gosod wrth wraidd ein gwaith.

Sue Green - Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithlu a Datblygu Sefydliadol

Jacqueline Hughes - Aelod Annibynnol a Phencampwr Cydraddoldeb

1. Cefndir a Chyd-destun

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn amddiffyn pobl rhag gwahaniaethu ar sail eu nodweddion gwarchodedig, y rhain yw: oedran, anabledd, rhyw, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd neu gred, diffyg cred gan gynnwys cred athronyddol, a chyfeiriadedd rhywiol. Mae'r categorïau hyn yn cael eu galw yn y Ddeddf yn 'nodweddion gwarchodedig'. Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar sefydliadau sector cyhoeddus rhestredig i gael Ystyriaeth Briodol o ran yr angen i:

- Dileu gwahaniaethu, aflonyddu, ac erledigaeth anghyfreithlon;
- Hybu cyfle cyfartal rhwng unigolion sy'n rhannu nodwedd warchodedig berthnasol a'r rhai nad ydynt yn gwneud hynny;
- Meithrin cysylltiadau da rhwng y rhai sy'n rhannu nodwedd warchodedig berthnasol a'r rhai nad ydynt yn gwneud hynny.

Er mwyn i gyrff cyhoeddus berfformio'n well a dangos eu cydymffurfiaeth â'r Ddyletswydd Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus, creodd Llywodraeth Cymru ddeddfwriaeth i gyflwyno dyletswyddau cydraddoldeb penodol fel y'i hamlinellir yn Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011 (y cyfeirir atynt hefyd fel Dyletswyddau Cydraddoldeb Penodol Cymru). Nod y rheoliadau yw sicrhau bod y Bwrdd Iechyd ac eraill sy'n cyflawni 'swyddogaethau cyhoeddus' yn ystyried sut y gallwn gyfrannu'n bositif at gymdeithas decach yn ein gweithgareddau o ddydd i ddydd. Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 hefyd yn darparu cyfleoedd i wella cydraddoldeb mewn ffordd sy'n fwy integredig. Er bod Deddf Cydraddoldeb 2010 wedi dod i rym ar 8 Ebrill 2010, roedd Rhan 1 y Ddyletswydd o ran cyfraith anghydraddoldeb economaidd-gymdeithasol yn segur ar y llyfr statudau, gan nad oedd Llywodraeth y DU na'r gyrff deddfu datganoledig wedi dewis ei rhoi ar waith. Ers hynny, mae Gweinidogion Cymru wedi dewis rhoi'r Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol ar waith ar 31 Mawrth 2021. Mae'r gofyniad statudol hwn yn gosod cyfrifoldeb cyfreithiol ar gyrff perthnasol wrth wneud penderfyniadau strategol i gael ystyriaeth briodol o ran yr angen i leihau anghydraddoldeb canlyniadau sy'n deillio o anfantais economaidd-gymdeithasol. Rydym yn parhau i weithio er mwyn gwneud y mwyaf o'r cyfleoedd a ddaeth i'r amlwg er mwyn alinio

dyletswyddau cydraddoldeb yn y fframwaith hwn. Mae ystod o weithgarwch yn digwydd ar draws BIPBC, i wella cyfle cyfartal, gwaredu gwahaniaethu anghyfreithlon a meithrin cysylltiadau da. Mae nifer o gyflawniadau o'r flwyddyn flaenorol wedi'u hamlinellu yn yr adroddiad hwn.

2. Ein Gweledigaeth, ein Gwerthoedd a'n Pwrpas

Ein Gweledigaeth

- Byddwn yn gwella iechyd y boblogaeth, gyda phwyslais penodol ar y rhai sydd fwyaf agored i niwed yn ein cymdeithas.
- Byddwn yn gwneud hyn drwy ddatblygu gwasanaeth iechyd integredig sy'n darparu gofal rhagorol mewn partneriaeth â'r cyhoedd a sefydliadau statudol a thrydydd sector eraill.
- Byddwn yn datblygu ein gweithlu fel bod ganddo'r sgiliau cywir a'i fod yn gweithredu mewn diwylliant dysgu wedi'i drwytho mewn ymchwil.

Ein Gwerthoedd

- Rhoi cleifion yn gyntaf.
- Gweithio gyda'n gilydd.
- Gwerthfawrogi a pharchu ein gilydd.
- Dysgu ac arloesi.
- Cyfathrebu'n agored ac yn onest.

Ein Pwrpas

- Gwella iechyd a darparu gofal rhagorol.

Nodau Strategol y Bwrdd Iechyd

- Gwella iechyd a lles i bawb a lleihau anghydraddoldeb iechyd.
- Gweithio mewn partneriaeth i gynllunio gofal a'i gynnig yn nes at adref.
- Gwella diogelwch a chanlyniadau gofal i gyd-fynd â goreuon y GIG.
- Parchu unigolion a chynnal urddas a gofal.
- Gwrando ar unigolion a dysgu o'u profiadau.
- Cefnogi, hyfforddi a datblygu ein staff fel eu bod yn rhagori.
- Defnyddio adnoddau'n ddoeth, gan drawsnewid gwasanaethau trwy arloesi ac ymchwil.

Am fwy o wybodaeth ewch i : [Gwybodaeth am y Bwrdd Iechyd.](#)

3. Prif Gyflawniadau Cydraddoldeb yn 2020-21

- Rydym wedi parhau i wella cydraddoldeb trwy gyflwyno Cynllun Cydraddoldeb Strategol blwyddyn 1 diwygiedig.
- Rydym wedi cymryd camau i ddeall effeithiau Covid-19 ar bobl sydd â nodweddion gwarchodedig a gwnaethom gefnogi timau i ystyried effaith bosibl cydraddoldeb fel rhan o'u penderfyniadau.
- Rydym wedi cyflwyno rhaglenni newydd fel Profi, Olrhain a Diogelu, Ymweliadau Rhithwir ac Attend Anywhere sydd wedi'u llywio gan Asesiadau Effaith Cydraddoldeb.
- Rydym wedi cymryd camau i gryfhau craffu ar gydraddoldeb a hawliau dynol o ran strwythurau llywodraethu a phenderfynu.
- Rydym wedi hwyluso diweddariad cydraddoldeb i'r Bwrdd dan arweiniad y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol.
- Rydym wedi cynnal seiliau tystiolaeth a'u hybu i gynorthwyo Asesiadau Effaith Cydraddoldeb (EqIA) ac Asesu Effaith Economaidd-gymdeithasol (SEIA).
- Rydym wedi paratoi i roi'r Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol ar waith.
- Rydym wedi adeiladu ar ddealltwriaeth a chapasiti sefydliadol trwy addasu ein hyfforddiant mewnol Asesu Effaith Cydraddoldeb ac rydym wedi'i gyflwyno'n rhithwir i dros 100 o staff.
- Erbyn mis Rhagfyr, roeddem wedi cyflawni 85.5% o gydymffurfiaeth â hyfforddiant cydraddoldeb gorfodol.
- Rydym wedi ehangu ein rhwydweithiau cymorth staff BCUnedig i unigolion sydd â nodweddion gwarchodedig.
- Rydym wedi sefydlu rhwydwaith o Bencampwyr Cydraddoldeb o dan arweiniad Aelod Annibynnol.
- Rydym wedi gwella cyfraddau cwblhau data monitro cydraddoldeb staff.
- Rydym wedi sefydlu cyfres fisol o Nodiadau Briffio ar Gydraddoldeb ac adnoddau llyfrgell i gyfathrebu ynghylch tystiolaeth newydd a negeseuon allweddol ar draws y Bwrdd Iechyd.
- Rydym wedi gweithio gyda'n partneriaid ac rydym wedi rhoi cymorth o ran ystod o fentrau ac ymgyrchoedd codi ymwybyddiaeth gan gynnwys dathliadau Wythnos Balchder Rhithwir GIG Cymru.

4. Cyflwyno Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus

Amcanion Cydraddoldeb

Mae ein Hamcanion Cydraddoldeb wedi cael eu datblygu ar sail ystyried holl waith a gweithgareddau'r Bwrdd Iechyd, gan gynnwys cyflogaeth, darpariaeth gwasanaeth a datblygu polisi a chawsant eu llywio trwy gasglu gwybodaeth o dystiolaeth genedlaethol a lleol a'i dadansoddi, asesiadau effaith a thrwy ymgysylltu'n barhaus â staff a defnyddwyr gwasanaeth. Mae trosolwg o gynnydd yn erbyn yr amcanion wedi'i ddarparu yn adran 5 yr adroddiad hwn.

Ymgysylltu

Rydym wedi parhau i gryfhau ein dulliau ymgysylltu â phobl sy'n cynrychioli grwpiau gwarchodedig, mae trosolwg o gynnydd wedi'i ddarparu yn adran 5.6.

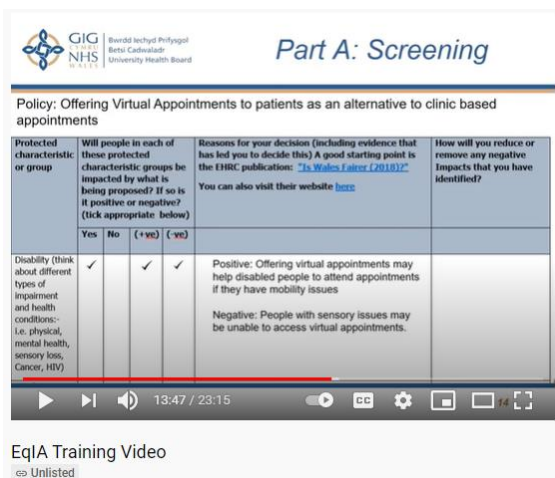
Asesu Effaith

Ein nod wrth fodloni'r Ddyletswydd Statudol ar Asesu Effaith Cydraddoldeb (EqIA) yw sicrhau, pan fyddwn yn gwneud penderfyniad, yn datblygu strategaeth neu bolisi, neu'n gwneud unrhyw beth arall sy'n effeithio ar ddefnyddwyr ein gwasanaeth neu ein staff, ein bod yn gwneud hynny mewn ffordd deg, atebol a thryloyw gan ystyried anghenion a hawliau'r rhai a allai gael eu heffeithio. Rydym wedi parhau i gryfhau craffu ar Asesu Effaith Cydraddoldeb eleni, gwella dealltwriaeth a darparu hyfforddiant, arweiniad a chymorth i staff sy'n ymgymryd ag asesiadau.

Mae gwaith EqIA penodol wedi'i wneud gyda nifer o raglenni a meysydd gwasanaeth eleni, gan gynnwys Uwch Adran Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu, Profiad Cleifion, Rheoli Risg, Gwybodeg a thimau Nyrsio. Rydym hefyd wedi gweithio gyda Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru i ddatblygu ymagwedd gyson argymelledig ac offeryn Asesu Effaith Cydraddoldeb i'w ddefnyddio wrth wneud penderfyniadau mewn partneriaeth.

Rydym wedi adeiladu ar ddealltwriaeth a chapasiti sefydliadol trwy addasu ein hyfforddiant mewnol Asesu Effaith Cydraddoldeb ac rydym

wedi'i gyflwyno'n rhithwir i dros 100 o staff. Rydym wedi blaenoriaethu hyfforddiant EqlA, wedi datblygu fideo ac rydym yn cyflwyno sesiynau hyfforddiant, gan dargedu rheolwyr Band 8, ac mae cydweithwyr Band 7 a 8 yn gweithio yn adran Gweithlu a Datblygu Sefydliadol.

Gwybodaeth am Gydraddoldeb

Casglu Gwybodaeth o Brofiad Cleifion

Caiff data am adborth profiad cleifion ei gasglu trwy nifer o brosesau gwahanol.

Profiad Cleifion "Yn eu geiriau eu hunain"

Rydym wedi parhau i ddatblygu, ac yng ngoleuni ein hymateb i Covid-19, i addasu ein hymagwedd fewnol tuag at wrando, dysgu a gweithredu ar Brofiad Cleifion, Gofalwyr a Phrofiad Defnyddwyr. Mae defnyddio Holiadur Adborth Cleifion a Defnyddwyr Gwasanaeth Amser Real a Bras yn barhaus, sydd wedi'i wella trwy ddatblygu fersiwn ar-lein, wedi ein galluogi i wrando ar adborth gan ddefnyddwyr gwasanaeth sydd â nodweddion gwarchodedig.

Mae enghreifftiau o Adborth gan Ddefnyddwyr Gwasanaeth sydd wedi datgan eu hunain fel unigolion sy'n fyddar neu â nam ar y clyw neu'n ddall neu'n nam ar y golwg yn cynnwys:

"Roedd staff yn hapus iawn ac mewn hwyliau da, roeddent bob amser yn barod iawn eu cymorth."

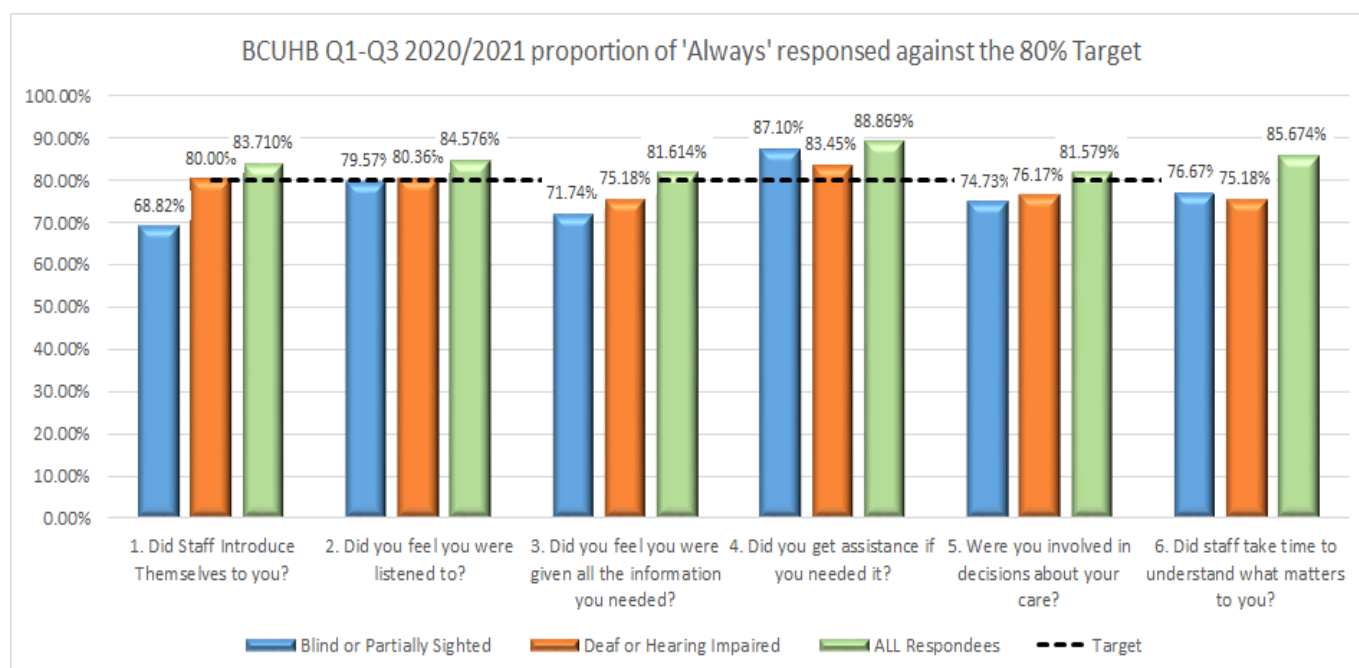
"Cefais fy nhrin gydag urddas a pharch ac roedd staff yn ddigon bodlon trafod fy achos gyda'm mab ac roedd hyn yn fuddiol i ni."

"Byth yn cael eich anwybyddu pan fo ofn a phan fo angen siarad, mae cymorth a dealltwriaeth yno bob amser, ac mae hyn o gymorth mawr."

Bodddhad Cleifion a Defnyddwyr Gwasanaeth yn ôl Nodweddion Gwarchodedig

Yn ystod 2020, yn ogystal â rhoi arweinyddiaeth i Dîm Prosiect Cenedlaethol Profiad Cleifion Unwaith i Gymru, mae BIPBC wedi penderfynu pontio'r bwch rhwng dirwyn y contract blaenorol i ben a chyflwyno'r systemau newydd ym mis Ebrill 2021 wrth ddatblygu system fewnol. Mae hyn wedi galluogi'r Bwrdd Iechyd i barhau i wrando, dysgu a gweithredu ar adborth cleifion a defnyddwyr gwasanaeth yn ôl rhai nodweddion gwarchodedig nes mabwysiadu System Adborth Cleifion mewn Amser Real Civica yn 2021.

Mae crynodeb o'r Mesurau Profiad sy'n Gysylltiedig â Chleifion (PREMS) craidd isod, yn erbyn y targed o 80% o'r nodweddion gofal hynny sydd 'Bob amser' yn cael eu profi. Mae cleifion a defnyddwyr gwasanaeth dall neu rannol ddall yn sôn am lefel is o foddhad ar draws yr holl feysydd o gymharu â defnyddwyr gwasanaethau eraill. Fodd bynnag, mae'n galonogol nodi bod defnyddwyr gwasanaeth sy'n ddall neu'n rhannol ddall neu sy'n fyddar neu sydd â nam ar y clyw wedi sôn bod eraill yn 'gwrando arnynt' a'u bod 'yn derbyn cymorth pan fo angen' 'BOB AMSER' 80% o'r amser.

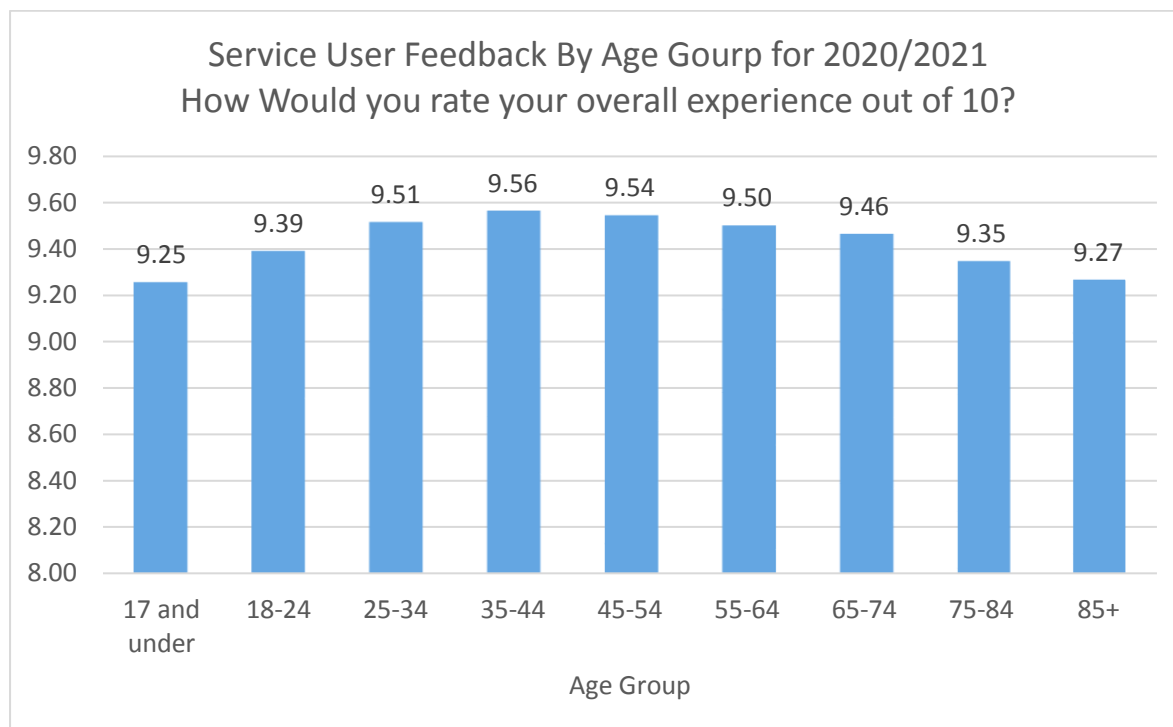

Cyfran y rhai a ymatebodd 'Bob amser' yn erbyn y Targed 80% Ch1-Ch3 BIPBC

Cwestiwn	Yn ddall neu'n rhannol ddall	Yn fyddar neu â nam ar y clyw	Pob un a ymatebodd	Targed
A wnaeth y staff gyflwyno eu hunain i chi?	68.82%	80.00%	83.710%	80%
A oeddech yn teimlo bod eraill yn gwrando arnoch?	79.57%	80.36%	84.576%	80%
A ydych yn teimlo eich bod wedi cael yr holl wybodaeth yr oedd arnoch ei hangen?	71.74%	75.18%	81.614%	80%
A gawsoch gymorth pan oedd arnoch ei angen?	87.10%	83.45%	88.869%	80%
A gawsoch eich cynnwys mewn penderfyniadau yn ymwneud â'ch gofal?	74.73%	76.17%	81.579%	80%
A wnaeth staff gymryd yr amser i ddeall yr hyn sy'n bwysig i chi?	76.67%	75.18%	85.674%	80%

Mae'n amlwg bod angen gwelliant mewn perthynas â'r mesurau profiad defnyddwyr gwasanaeth eraill a drafodwyd uchod. Bwriad y Pecyn Offer Nam ar y Synhwyrâu, ei offeryn archwilio cysylltiedig a'r deunyddiau addysgu a dysgu ar-lein yw datblygu'r sgiliau a'r wybodaeth sydd eu hangen ymhellach er mwyn deall anghenion cleifion, perthnasau, gofalgwyr a defnyddwyr gwasanaeth ac ymateb iddynt sy'n ddall neu'n rhannol ddall neu sy'n fyddar neu â nam ar y clyw. Mae ein System Adborth Defnyddwyr Gwasanaeth presennol yn galluogi'r Bwrdd Iechyd i

segmentu'r gyfradd foddhad yn gyffredinol yn ôl grŵp oedran ac mae crynodeb o hyn isod.

Adborth Defnyddwyr Gwasanaeth yn ôl Grŵp Oedran ar gyfer 2020-2021. Sut fydddech yn graddio eich profiad cyffredinol allan o 10?

Grŵp Oedran	Allan o 10
17 oed ac yn iau	9.25
18-24	9.39
25-34	9.51
35-44	9.56
45-54	9.54
55-64	9.50
65-74	9.46
75-84	9.35
85+	9.27

Mae boddhad cyffredinol ar y gwasanaeth yn tueddu i fod ar ei orau yn y grwpiau oedran canlynol (35-54 oed). Mae adborth gan ddefnyddwyr gwasanaeth yn y grwpiau oedran ar y ddwy ochr i'r grwpiau canol yn tueddu i fod yn is; gallai hyn gael ei gynrychioli yn achos defnyddwyr gwasanaeth y grŵp oedran (18-34 oed) lle bo prinder amser, ac yn achos defnyddwyr gwasanaeth yn y grwpiau oedran uchaf oherwydd

tebygolrwydd mwy o anghenion mwy cymhleth y mae'n anoddach eu bodloni, yn hytrach nag unrhyw wahaniaeth sylweddol o ran ansawdd y gwasanaeth a dderbynir. Fodd bynnag, heb ymchwilio ymhellach, mae'n anodd bod yn sicr ac mae esboniadau eraill yr un mor debygol.

Nodyn Arbennig: Mae'n anodd cymharu data profiad cleifion a defnyddwyr gwasanaeth a gasglwyd yng nghyd-destun ymateb sefydliadol a chenedlaethol i bandemig Covid-19 â chyfnodau adrodd blaenorol yn uniongyrchol. Yn benodol, mae meintiau cymharol y samplau'n llai ac maent yn cynrychioli gwasgariad llai o wasanaethau, ac yn amlwg, bydd y pryder sydd wedi'i beri gan Covid-19 naill ai'n effeithio'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol ar yr amgyffrediad o brofiad a darpariaeth gofal ei hun.

Wrth fynd ymlaen, byddwn yn hwyluso gweithrediad System Adborth Cleifion mewn Amser Real Civica i atgyfnerthu adrodd ar wybodaeth profiad cleifion yn ôl nodweddion gwarchodedig.

Casglu Gwybodaeth yn Ymwneud â'n Gweithlu

Rydym wedi cyhoeddi ein [gwybodaeth am gyflogaeth](#). Caiff gwybodaeth yn ymwneud â nodweddion cydraddoldeb ein gweithlu ei chadw ar ein system cyflogres electronig, Cofnod Staff Electronig (ESR). Caiff gwybodaeth am ymgeiswyr swyddi ei chasglu fel rhan o'r broses recriwtio trwy system genedlaethol o'r enw NHS Jobs ac mae hyn yn ein galluogi i ddeall proffil pobl sy'n gwneud cais i weithio i ni, y rhai a gyrhaeddodd y rhestr fer am gyfweiliad, a'r rheiny a fu'n llwyddiannus. Eleni, rydym wedi gwella cyfraddau cwblhau data monitro cydraddoldeb staff. Byddwn yn parhau i dynnu sylw at bwysigrwydd casglu data cydraddoldeb am y gweithlu er mwyn gwella gwelededd ein gweithlu sydd â nodweddion gwarchodedig ac felly, lleihau ein gallu i ddadansoddi adroddiadau cyflogaeth yn ymwneud â chydraddoldeb o ESR a chanfod themâu. Mae ein hadroddiad Bwlch Cyflog rhwng y Rhywiau yn dangos ein bod yn dal i fod â gwaith i'w wneud i leihau ein bwlch cyflog, caiff yr adroddiad ei gyhoeddi ar ein tudalen [Adroddiadau Cydraddoldeb a Hawliau Dynol](#).

Rydym yn parhau i ddadansoddi ein Harolwg Staff BIPBC a chanlyniadau Arolwg Staff y GIG er mwyn cael cipolwg gwerthfawr ar brofiadau ein staff o grwpiau sydd â nodweddion gwarchodedig er mwyn llunio ein strategaeth ar gyfer y dyfodol. Mae'r gwaith hwn yn parhau, ac

mae'n dangos i ni fod llawer o grwpiau ar y lefel ymgysylltu neu uwchben y lefel ymgysylltu cyfartalog ar gyfer y Bwrdd Iechyd, ond mae nifer oddi tano, sy'n rhoi ffocws clir i ni ymchwilio ymhellach.

Ar y cyfan, mae staff anabl yn dangos sgôr ymgysylltu is, mae staff o gefndiroedd Duon a Lleiafrifoedd Ethnig yn dangos lefel uwch o ymgysylltu na'r lefel gyfartalog, ac eithrio staff o gefndiroedd ethnig cymysg, gan ddangos ei fod ychydig yn is na chyfartaledd y sefydliad. Mae ymgysylltu â rhai grwpiau LGBT+ hefyd yn dangos sgôr sy'n is na'r cyfartaledd. Fwyfwy, mae'r mynegai ymgysylltu i staff sy'n dewis peidio rhannu eu nodweddion gwarchodedig yn yr arolwg yn sgorio 10% yn is ar gyfartaledd na'r lefel ymgysylltu cyfartalog.

Rydym wedi cynnal adolygiad o'r wybodaeth ddiweddaraf sy'n ymwneud â chydraddoldeb hiliol y gweithlu a Covid-19. Mae adroddiad wedi'i lunio, yn gwerthuso'r cefndir materion cenedlaethol a lleol cyfredol, ac yn astudio demograffeg ethnigrwydd gweithwyr BIPBC. Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys nifer o argymhellion i weithredu arnynt yn y meysydd canlynol: cymorth a chynghor; data; hyfforddiant a datblygiad; codi pryderon a recriwtio; cadw a datblygu staff.

Eleni, rydym wedi ehangu ein rhwydweithiau cymorth staff BCUnedig i unigolion sydd â nodweddion gwarchodedig. Mae'r rhwydweithiau'n hwyluso ymgysylltu'n barhaus, ein helpu i ddeall profiad gwirioneddol yn well ac yn llywio ein blaenoriaethau i weithredu arnynt.

Hyfforddiant i Staff

Mae hybu gwybodaeth a dealltwriaeth am y Ddyletswydd Gyffredinol a dyletswyddau penodol ymysg ein staff wedi parhau i fod yn flaenoriaeth eleni. Rydym wedi cyflawni 85.5% o gydymffurfiaeth â hyfforddiant cydraddoldeb gorfodol ym mis Rhagfyr 2020.

Cynllun Strategol Cydraddoldeb

Cytunwyd ar [ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol \(SEP\) ar gyfer y cyfnod 2020-2024](#) gan y Bwrdd ym mis Rhagfyr 2019 a chafodd ei gyhoeddi ym mis Mawrth 2020.

Caffael

Caiff ystyriaethau cydraddoldeb eu hymgorffori i brosesau caffael, sy'n cael eu rheoli ar ein rhan gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru (NWSSP).

5. Ein Hamcanion Cydraddoldeb Strategol

5.1 Amcan Cydraddoldeb 1 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu camau er mwyn helpu i ganfod effaith tlodi ac i'w lliniaru ar gyfer y sawl sy'n derbyn gofal iechyd sydd mewn perygl o fyw mewn aelwydydd incwm isel neu sy'n byw yn yr aelwydydd hynny yng Ngogledd Cymru

5.1.1 Y Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol

Mae'r Bwrdd Iechyd yn croesawu cyflwyno'r Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol yng Nghymru, sydd â'r nod o gael gwell canlyniadau i'r rheiny sydd o dan anfantais economaidd-gymdeithasol ac er bod pandemig Covid-19 wedi peri oedi i'r broses o'i rhoi ar waith, rydym wedi bod yn gweithio i baratoi ar gyfer y dyddiad gweithredu diwygiedig o 31 Mawrth 2021. Cafodd sesiwn ymwybyddiaeth o'r Bwrdd ei chynnal ym mis Tachwedd ynghyd â throsolwg gan y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol a hwyluswyd trafodaeth ddilynol ym mis Mawrth. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi'i gynrychioli ar Grŵp Llywodraeth Cymru yn datblygu arweiniad Cymru, ac mae Jacqueline Hughes, Aelod Annibynnol a Phencampwr Cydraddoldeb, wedi cyfrannu at fideo gan [Llywodraeth Cymru: Y Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol: Ffilm ar gyfer Arweinwyr Sector Cyhoeddus](#) sy'n hybu'r Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol a'i buddion.

Mae gweithgor wedi'i sefydlu yn dod â chydweithwyr o lechyd Cyhoeddus Cymru, Strategaeth a Chynllunio, Llywodraethu, Ymgysylltu, Cydraddoldeb, ac Aelod Annibynnol o'r Bwrdd at ei gilydd. Mae'r grŵp wedi gweithio i baratoi'r sefydliad ac i ddatblygu arweiniad ac offer i

ategu ei rhoi ar waith. Mae'r Ddyletswydd wedi'i hymgorffori ym mhroses Llywodraethu'r Bwrdd Iechyd trwy'r weithdrefn newydd ar gyfer Asesu Effaith Economaidd-gymdeithasol.

Mae Porth Tystiolaeth Cydraddoldeb Gogledd Cymru yn cael ei ddatblygu fel llwybr i gyfeirio penderfynwyr at ffynonellau gwybodaeth economaidd-gymdeithasol, mae hyn yn cynnwys er enghraifft, proffiliau demograffig yn ôl ardaloedd awdurdodau lleol a chyrhaeddiad a phresenoldeb ysgol. Bydd y porth hwn hefyd yn rhoi cymorth i staff o ran ymgymryd ag Asesiadau Effaith Economaidd-gymdeithasol ac Asesiadau Effaith Cydraddoldeb.

5.1.2 Rhaglen Gogledd Cymru Iach

Mae pocedi sylweddol o amddifadedd yng Ngogledd Cymru. Ar gyfartaledd, mae pobl sy'n byw yn ein cymunedau mwyaf difreintiedig yn profi cyfradd sydd 25% yn uwch o dderbyniadau ysbyty brys; mae ffactor gwahaniaethol o saith mlynedd o ran disgwyliad oes; a ffactor gwahaniaethol o 14 mlynedd o ran iechyd gwael ac anableddau.

Cafodd cysyniad Gogledd Cymru Iach ei greu gan y Bwrdd Iechyd yn 2016 er mwyn datblygu ei rôl o ran cefnogi'r agenda anghydraddoldeb iechyd yng Ngogledd Cymru, yn benodol o ran creu partneriaethau lleol cadarn i yrru mentrau cymunedol yn eu blaen. Mae llawer o'r partneriaethau sydd wedi'u sefydlu'n cynnwys sefydliadau o'r sector cyhoeddus, y trydydd sector a darparwyr tai. Mae'r fframwaith cyffredinol yn cynnig cydlyniant i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb iechyd ar draws y rhanbarth. Gellir gweld llwyddiant yr ymagwedd hon trwy nifer y mentrau cydweithio rhyngasiantaethol sydd wedi arwain at nifer o bartneriaethau ffrwythlon, gan ddangos pŵer cydweithio, rhannu agendau a rhoi nodau strategaeth leol ar waith yn ymarferol.

Wrth i anghydraddoldeb iechyd godi o doreth o ffactorau rhyng-gysylltiedig sy'n perthyn y tu hwnt i gwmpas cychwynnol y GIG yn bennaf, rhaglen Gogledd Cymru Iach yw'r bont rhwng y GIG a'r gweithredoedd sy'n pennu penderfynyddion cymdeithasol ehangach iechyd.

Mae Gogledd Cymru Iach wedi esblygu i gynorthwyo nifer o fentrau rhyng-gysylltiedig, gan gynorthwyo'r agenda iechyd cyhoeddus ehangach yn ymwneud ag anghydraddoldeb iechyd. Yn benodol, mae'r rhaglen wedi gwneud gwahaniaeth amlwg mewn nifer o feysydd. Mae'r

rhain yn cynnwys datblygu canolfannau iechyd a lles yn ein hardaloedd mwyaf difreintiedig, gan fynd ati'n rhagweithiol i gefnogi'r agenda digartrefedd, a chyfrannu at Grŵp Gweithredu ar Ddigartrefedd Cymru Gyfan yn ddiweddar a ddatblygodd strategaeth ddiwygiedig a chadarn i fynd i'r afael â digartrefedd yng Nghymru. Mae rhaglen Gogledd Cymru lach yn cefnogi rhagnodi cymdeithasol ac ar y cyd â Phrifysgol Glyndŵr, mae'n cynnal Cymuned Arfer Rhagnodi Cymdeithasol lwyddiannus. Rydym wedi gweithio i ddatblygu rhaglenni pwrpasol i fynd i'r afael â thlodi bwyd mewn rhannau gwahanol o Ogledd Cymru ac i gynnig mynediad i gynnyrch ffres. Mae strwythurau rhaglen wedi'u datblygu yn Ynys Môn ac yn Wrecsam, gyda chymorth parhaus ar gyfer y rhaglen sefydledig yn Sir y Fflint. O dan ambarel Cynghair Tlodi Bwyd Gogledd Cymru, mae Gogledd Cymru lach wedi bod ar flaen y gad wrth ddatblygu'r mentrau tlodi bwyd hyn.

5.1.3 Tlodi Gwaith

Rydym wedi sefydlu adnodd gwybodaeth i staff am gynhwysiant ariannol, gan gyfeirio at adnoddau a chymorth gan gynnwys Uned Gredyd Gogledd Cymru, Ymddiriedolaeth Nyrsys Cavell, Llinell Gymorth Genedlaethol ar Ddyledion, Cyngor ar Bopeth, Unison Welfare a Chydfwrdd Gwasanaethau Lleol Conwy a Sir Ddinbych Cynhwysiant Ariannol gyda'n Gilydd.

5.1.4 Edrych Ymlaen

Byddwn yn parhau i ddatblygu sesiynau i gynorthwyo staff, yn cynnwys dogfennau arweiniad, templedi a deunyddiau hyfforddiant er mwyn gwella capasiti a dealltwriaeth am y Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol. Byddwn yn gweithio ar draws GIG Cymru a gyda'n partneriaid sector cyhoeddus yng Ngogledd Cymru i wella cyfleoedd i ymgorffori gwybodaeth am y Ddyletswydd a byddwn yn hyfforddi staff mewn rolau cymhwyso a chraffu. Byddwn yn parhau i ddatblygu Rhaglen Gogledd Cymru lach ac yn cymryd camau i godi ymwybyddiaeth o'r rheiny sy'n byw mewn tlodi gwaith ac i'w cynorthwyo.

5.2 Amcan Cydraddoldeb 2 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu camau er mwyn lleihau anghydraddoldeb iechyd a gwella hygyrchedd gofal iechyd i bobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig yng Ngogledd Cymru

5.2.1 Lleihau anghydraddoldeb iechyd a gwella hygyrchedd gofal iechyd

Rydym wedi parhau i godi ymwybyddiaeth o faterion cydraddoldeb sy'n dod i'r amlwg yn ystod pandemig Covid-19, gweithredu mewn rôl gynghorol ac wedi uwchgyfeirio materion trwy'r sefydliad cyfan. Roedd hyn yn cynnwys adroddiad y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol: [Sut mae'r coronafeirws wedi effeithio ar gydraddoldeb a hawliau dynol.](#)

Rydym wedi parhau i atgyfnerthu craffu ar Asesu Effaith Cydraddoldeb ac rydym wedi hwyluso prosesau cyngor ac ymgysylltu â rhanddeiliaid sy'n benodol i EqlA i fod yn sail i nifer o raglenni gan gynnwys menter Attend Anywhere.

= Cydraddoldeb ar Waith = Attend Anywhere

Gwasanaethau ysbyty yn cynnig ymgynghoriadau fideo yn dilyn treial llwyddiannus

Ar ôl eu cyflwyno'n llwyddiannus i feddygfeydd ar draws Cymru, mae Attend Anywhere, sy'n wasanaeth ymgynghori dros fideo newydd i helpu cleifion o Ogledd Cymru i dderbyn apwyntiadau heb adael eu cartrefi, wedi'i roi ar brawf yn llwyddiannus mewn nifer o arbenigeddau yn BIPBC.

Unwaith y bydd ar gael o fewn gwasanaeth, caiff cleifion gynnig yr opsiwn o gael apwyntiad trwy fideo lle gallai wella'r profiad ymgynghori o bell, lle bydd y clinigwr yn cael y gair olaf o ran ymgynghori â'r claf. Mae trefniadau waith am sgrin tair ffordd er mwyn caniatáu i ddehonglwyr a gofalwyr ymuno o bell, a gellir manteisio ar apwyntiadau trwy borwr ar lechi, ffonau clyfar neu gyfrifiaduron. Nid oes modd recordio ymgynghoriadau, ac mae'r llwybr diogel wedi'i brofi'n drwyadl er mwyn bodloni gofynion y GIG.

Dywedodd llefarydd ar ran y Bwrdd Iechyd: "Rydym eisoes wedi gweld cydweithwyr mewn gofal cychwynnol yn gwneud defnydd gwych o dechnoleg fideo er mwyn goresgyn rhai o'r heriau sy'n codi o ganlyniad i COVID-19." "Mae'n bwysig sicrhau cydbwysedd rhwng defnyddio'r

dechnoleg hon i weithio'n fwy effeithlon a pheidio â cholli buddion cyfarfod wyneb yn wyneb."

Dyweddodd cynrychiolydd o'r Gwasanaeth Rheoli Poen yn Ysbyty Abergele: gallwn hefyd weld pobl sy'n cael anawsterau'n teithio, ond y gobaith yw y bydd hyn yn helpu i osgoi'r angen i'r rhai na allant deithio wneud hynny gan fod eu cyflwr yn golygu bod teithio'n anodd." I ddarllen mwy, ewch i: [Gwasanaethau ysbyty yn cynnig ymgynghoriadau fideo yn dilyn treial llwyddiannus](#)

5.2.2 Yr Ystâd

Mae'r tîm Iechyd a Diogelwch yn gweithio ar y cyd â'r Tîm Cynllunio Cyfalaf ym mhob adnewyddiad mawr ac adeilad newydd, gan sicrhau bod hygyrchedd yn cael ei ystyried ar y cyd â nodiadau adeiladu a memoranda technegol ysbytai. Eleni mae hygyrchedd wedi bod yn ystyriaeth allweddol yng nghyfnodau dylunio ac adeiladu pob un o'r tri Ysbyty Enfys, canolfannau brechu BIPBC ac wrth hwyluso newid defnydd o'r cyfleusterau presennol i fod yn ddiogel rhag Covid-19.

Ysbytai Enfys

Roedd ystyriaethau hygyrchedd a diogelwch yn llywio cynllun y safleoedd er mwyn sicrhau'r risg leiaf a'r hygyrchedd mwyaf posibl i ddefnyddwyr gwasanaeth, gan adnabod a dileu rhwystrau corfforol ac amgylcheddol posibl.

Canolfannau Brechu

Yn ystod y cyfnod o adnabod safleoedd addas ar gyfer canolfannau brechu cynhaliwyd arolwg gennym o bob safle posibl yn erbyn canllawiau archwilio hygrychedd. Cymhwyswyd hyn i'r broses o wneud penderfyniadau, tra'n sylweddoli'r brys o wneud hynny i ddiogelu iechyd y boblogaeth. Ystyriwyd pob safle posibl o ran mynediad i'r safleoedd, gan gynnwys teithio yno ac argaeledd trafnidiaeth gyhoeddus, mynediad i adeiladau, gwahanu mynedfeydd ac allanfeydd, rhwystrau ffisegol ac amgylcheddol, y lle parcio ceir a'r amgylchedd a chyfleusterau mewnol.

Safleoedd Ysbytai

Ymgymmerwyd â gwaith sylweddol i wneud ein hystâd yn fwy diogel yn sgil Covid-19. Cynhyrchwyd templedi canllawiau ac asesu risg ynghyd â thaflenni gwirio i reolwyr asesu eu hamgylcheddau gwaith a'u gweithgareddau, gan sicrhau bod y risg iddynt hwy, eu timau a'u

defnyddwyr gwasanaeth yn cael ei lleihau. Mae'r tîm Iechyd a Diogelwch wedi ymweld ag amrywiaeth fawr o safleoedd ac adrannau i gefnogi rheolwyr. Mae'r adran Ystadau wedi gwneud gwaith i osod sgriniau gwahanu, marciau wal a llawr, synwryddion tymheredd a gorsafoedd glanweithdra ymhlith mesurau eraill. Mae technegwyr wedi gweithio law yn llaw ag uwch staff i sicrhau bod Cynlluniau Parhad Busnes wedi cael eu gweithredu er mwyn sicrhau bod y gwasanaeth yn cael ei gynnal yn ddiogel, a bod y mesurau hygyrchedd gofynnol yn cael eu hymestyn neu eu haddasu i gyd-fynd â threfniadau newydd.

Crëwyd poster cydraddoldeb yn ystod cyfnod dechreuol y pandemig a'i gylchredeg yn eang i atgoffa staff ac fel arweiniad cyflym at ffynonellau cymorth pellach wrth ddiwallu anghenion unigol.

5.2.3 Cryfhau'r Seilwaith Cydraddoldeb a Hawliau Dynol Fforwm Cydraddoldeb a Hawliau Dynol

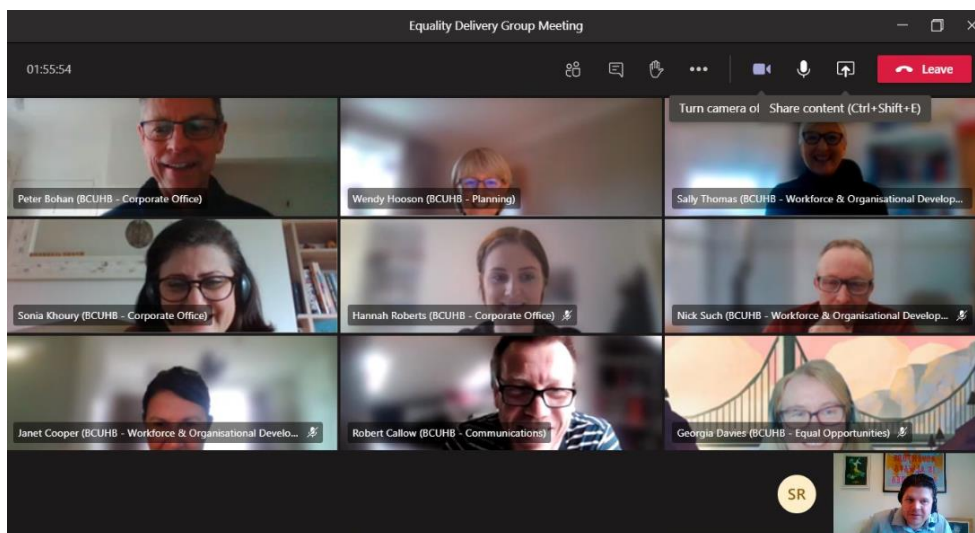
Mae'r Fforwm Strategol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol wedi parhau i gwrdd i ystyried:

- Adroddiadau a thystiolaeth oedd yn dod i'r amlwg gan Lywodraeth Cymru a'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol (EHRC).
- Dechrau ar waith y Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol.
- Adeiladu'r gallu sefydliadol i ymgorffori egwyddorion Asesu Effaith Cydraddoldeb mewn strwythurau llywodraethu.
- Fframwaith Atebolrwydd Cydraddoldeb newydd i sicrhau ein bod yn cyflawni ein dyletswyddau a'n blaenoriaethau.
- Cynllun gweithredu ar gyfer blwyddyn 2 y Cynllun Cydraddoldeb Strategol .
- Ymgymryd ag EqlAs mewn partneriaeth â sefydliadau sector cyhoeddus eraill yng Ngogledd Cymru.

Yng ngoleuni'r dystiolaeth sy'n dod i'r amlwg, adolygodd y Fforwm Strategol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol (EHRSF) yr amcanion a gyhoeddwyd a chytuno ar amcan penodol i roi ffocws ychwanegol ar hyrwyddo cydraddoldeb hiliol yng Ngogledd Cymru.

Grŵp Darparu Cydraddoldeb (EDG)

Eleni adolygwyd a diweddarwyd cylch gorchwyl y Grŵp Darparu Cydraddoldeb (EDG). Mae'r grŵp wedi parhau i gyfarfod yn rhithwir gyda ffocws ar gefnogi'r Fforwm Strategol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol (EHRSF) wrth gyflawni cyfrifoldebau'r Bwrdd Iechyd i ymgorffori cydraddoldeb o fewn swyddogaethau'r Bwrdd Iechyd. Mynychir yr EDG gan gynrychiolwyr o dimau Gofal Cymunedol a Chychwynnol, Iechyd Meddwl, Profiad Cleifion, Datblygu Sefydliadol, Iechyd y Cyhoedd a Chynllunio ac E- reoli. Mae'r cyfarfodydd eleni wedi canolbwyntio ar sut y gallwn ddarparu rhaglenni blaengar i hyrwyddo cydraddoldeb ac amrywiaeth mewn cyfnod hynod heriol. Mae'r grŵp wedi bwrw ati i ddatblygu Rhwydwaith Hyrwyddwyr Cydraddoldeb ac wedi datblygu mecanweithiau i ymgorffori egwyddorion cydraddoldeb ac amrywiaeth, ac yn benodol Asesiad Effaith Cydraddoldeb, o fewn strwythurau llywodraethu adrannol.

Gweler uchod sgrinlun o gyfarfod ar-lein y Grŵp Darparu Cydraddoldeb ar 19 Ionawr 2021.

Grŵp Cydraddoldeb Rhanddeiliaid

Mae'r Grŵp Cydraddoldeb Rhanddeiliaid wedi cyfarfod yn rhithwir eleni. Er gwaethaf ein pryderon ynghylch mynediad digidol, roeddem yn falch iawn o ymuno â rhanddeiliaid allanol a staff o bob rhan o BIPBC. Mae hwn yn gyfle da i'r Bwrdd Iechyd glywed yn uniongyrchol gan bobl yn y

Gogledd sydd â nodweddion a ddiogelir am eu profiadau a'u pryderon yn ystod y pandemig, a'u profiad o dderbyn gofal iechyd a gwasanaethau eraill yn ystod y cyfnod hwn. Trafodwyd y materion canlynol yn y cyfarfodydd:

- Anogodd Pennaeth Ymgysylltiad y Bwrdd Iechyd aelodau'r grŵp i gymryd rhan yn arolwg cyhoeddus y Bwrdd Iechyd am brofiadau Covid-19.
- Pryderon cenedlaethol ynghylch mynediad at wasanaethau i rai grwpiau.
- Y buddion a'r problemau sy'n gysylltiedig ag apwyntiadau rhithwir yn enwedig i bobl sydd â nam ar y synhwyrâu a gwahaniaethau niwrolegol.
- Mynediad at wasanaethau iechyd rhyw yn ystod y pandemig.
- Mynediad at wasanaethau iechyd meddwl.
- Y rhwystrau y mae'r masgiau wyneb yn eu hachosi i bobl â nam ar y synhwyrâu.
- Y Rhaglen Profi, Orlhain ac Amddiffyn ac argaeledd gwybodaeth am iechyd cyhoeddus mewn amrywiaeth o ieithoedd yn cynnwys Iaith Arwyddion Prydain (BSL).

Grŵp Craffu Asesu Effaith Cydraddoldeb

Mae'r Grŵp Craffu Asesu Effaith Cydraddoldeb wedi bod yn edrych yn fanwl ar gamau strategol EqIA, yn cynnwys:

- Ymweliadau Rhithwir,
- Profi, Orlhain ac Amddiffyn,
- Sefydlu Ysbytai Enfys.

Edrych ymlaen

Byddwn yn gweithredu ein Fframwaith Atebolrwydd Cydraddoldeb i sicrhau bod perchnogaeth cyflawni'r cynllun yn cael ei rannu ar draws arweinwyr a staff a'i brif ffrydio trwy'r sefydliad. Byddwn yn cynyddu canran y staff sydd wedi ymgymryd â hyfforddiant EqIA.

5.3 Amcan Cydraddoldeb 3 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu cymryd camau i ymateb i ddatblygiadau polisi a chyfreithiol allweddol mewn gofal iechyd i bobl sy'n rhannu gwahanol nodweddion gwarchodedig yng Ngogledd Cymru

Yn ystod blwyddyn anodd i bawb rydym wedi parhau i ymateb i ddatblygiadau polisi ar gyfer pobl â nodweddion gwarchodedig.

5.3.1 Cynyddu mynediad i ofal iechyd ar gyfer Sipsiwn, Roma a Theithwyr, y digartref a grwpiau eraill sy'n agored i niwed ar draws Gogledd Cymru

Cydnabyddir effaith y pandemig ar grwpiau sy'n agored i niwed. Defnyddiwyd ein Cyfres Briffiau Cydraddoldeb i godi ymwybyddiaeth o effaith y pandemig, a'r negeseuon allweddol, gan gynnwys yr adroddiad canlynol gan Feddygon y Byd: [An Unsafe Distance: The impact of the Covid-19 pandemic on excluded People in England and Digital Exclusion in Gypsy and Traveller communities in the United Kingdom.](#)

Mae'r Bwrdd Iechyd mewn cysylltiad â Grŵp Gweithredu Digartrefedd Cymru gyfan sydd wedi datblygu strategaeth ddiwygiedig a chadarn i fynd i'r afael â digartrefedd yng Nghymru.

5.3.2 Hyrwyddo'r Model Cymdeithasol o Anabledd

Rydym wedi ehangu ein hadnoddau mewnwyd ar y Model Cymdeithasol o Anabledd ac wedi defnyddio Briff Cydraddoldeb misol mis Mai i hyrwyddo egwyddorion a ieithwedd y Model Cymdeithasol ar draws y Bwrdd Iechyd. Yn y rhifyn hwn rhannwyd Deg Awgrym Da Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru ar y Model Cymdeithasol o Anabledd hefyd, a thynnu sylw at erthygl yng nghylchgrawn Forbes yn dangos sut mae'r pandemig wedi dangos grym gwirioneddol y Model Cymdeithasol.

Ym mis Mai roedd y Bwrdd Iechyd yn llofnodwr cynnar i ddatganiad Grŵp Cyfeirio Anabledd Cymru ar Covid-19 a'r hawliau pobl anabl yng Nghymru. Cafodd yr egwyddorion a fabwysiadwyd gennym eu cynnwys yn y Briff Cydraddoldeb misol.

Datganiad Grŵp Cyfeirio Anabledd Cymru

- Ni ddylai'r modd y mae cymdeithas yn rhoi gwerth ar ein bywydau effeithio ar ein siawns unigol o elwa oddi wrth driniaeth os oes gennym coronafeirws (Covid-19).
- Lle mae gennym gyflyrau neu namau iechyd presennol nad ydynt yn gysylltiedig â'n siawns o elwa o driniaeth, rhaid iddynt beidio â chwarae unrhyw ran wrth wneud penderfyniadau ynghylch ein hawl gyfartal i gael mynediad at driniaeth o'r fath.
- Ni ddylai'r ffaith y gallai fod gennym lefelau sylweddol o anghenion gofal cymdeithasol a chymorth, neu siawns o hynny yn y dyfodol o ganlyniad i'r pandemig, wneud i staff iechyd ystyried na fyddwn yn elwa o driniaeth.
- Mae gennym yr hawl i chwarae rhan lawn mewn penderfyniadau am ein bywydau ein hunain, gan gynnwys penderfyniadau bywyd a marwolaeth. Ni ddylid byth gwneud penderfyniadau nac ystyried ein lles pennaf heb inni gymryd rhan yn y penderfyniad hwnnw. Nid oes unrhyw gyfiawnhad dros bolisiau ar sail oedran neu anabledd nad ydynt yn trin pob un ohonom â pharch ac fel unigolion.
- Mae gan bob un ohonom, a'n heiriolwyr, yr hawl i wybod am benderfyniadau y gellir eu gwneud amdanom a fydd yn effeithio arnom.
- Rhaid datblygu canllawiau ar asesu, darparu a gwerthuso'r driniaeth a'r gofal a ddarperir i unigolion yn ystod pandemig y coronafeirws mewn cydweithrediad â sefydliadau pobl anabl a chynrychiolwyr o gyrff hawliau dynol.

5.3.3 Cynyddu mynediad at ofal iechyd a gwella hygyrchedd ac ansawdd y gwasanaethau cyfieithu sydd ar gael i bobl â nam ar y synhwyrâu

Gweithio Mewn Partneriaeth - Gwella Cydymffurfiaeth â Safonau Cyfathrebu a Gwybodaeth Hygyrch i Bobl â Nam ar y Synhwyrâu

Mae BIPBC wedi parhau i gefnogi unigolion sydd â nam ar y synhwyrâu i gael mynediad a chymryd rhan mewn gwasanaethau iechyd. Rydym yn gweithio mewn partneriaeth â'r Ganolfan Arwydd Golwg a Sain (COSS) ac elusennau eraill. Mae'r sefydliadau hyn yn darparu cefnogaeth i gleifion, gofalmwyr a pherthnasau wrth gyrchu gwasanaethau, trefnu a diwygio apwyntiadau a chefnogi trefniadau

dehongli BSL yn lleol. Er bod gwasanaethau wedi'u cwtdogi yn ystod cychwyn pandemig Covid-19, mae'r tabl isod yn rhoi crynodeb o'r gweithgareddau a gefnogwyd yn y cyfnod rhwng Medi 2020 a Ionawr 2021.

Mis	Gwneud a Threfnu Apwyntiadau	WITS (BSL)	Cyngor i Weithwyr Proffesiynol Gofal Iechyd	Arall	Cyfanswm
Medi 2020	57	8	10	161	236
Hydref 2020	54	2	21	80	157
Tachwedd 2020	46	8	41	257	352
Rhagfyr 2020	34	7	31	286	358
Ionawr 2021	30	14	38	37	119
Cyfanswm	221	39	141	821	1222

Mae BIPBC, mewn cydweithrediad â [COSS](#) wedi sicrhau bod y negeseuon canolog ynghylch yr ymatebion cenedlaethol a sefydliadol i bandemig Covid-19 wedi bod ar gael ar ein safleoedd mewnwyd a rhyngwyd yn Iaith Arwyddion Prydain (BSL), yn ogystal â darparu gwybodaeth yn ymwneud â'n Llythyrau i Anwyliaid, PALS a Gwasanaethau Profedigaeth.

Er bod cyflwyno gwasanaethau dehongli digidol gan gynnwys BSL wedi'i atal i ddechrau oherwydd ein hymateb i bandemig Covid-19, mae'n dal yn nod gan y Bwrdd Iechyd i ddechrau treialu Technoleg Dehongli â Mynediad Digidol yn 2021. Nod allweddol y prosiect fydd darparu mwy o fynediad at dehongli BSL yn gyffredinol, gyda ffocws allweddol ar ofal brys.

Eleni mae BIPBC wedi parhau i godi ymwybyddiaeth o fewn y sefydliad ynghylch deall a diwallu anghenion defnyddwyr gwasanaeth sydd â nam ar y synhwyr. Ymhlith y cyflawniadau nodedig parhawyd i ddatblygu'r Pecyn Cymorth Nam ar y Synhwyr a deunyddiau gwybodaeth a dysgu cysylltiedig ar y we. O ystyried y cyfyngiadau a osodwyd arnom oherwydd pellter cymdeithasol, rydym wedi achub ar y cyfle i ddiweddarau ein rhaglenni gofal cwsmer presennol yn rhaglen ar-lein 'Profiad Cleifion a Gofalwyr' cyffredinol gyda ffocws cryf ar ddeall ac ymateb i anghenion a disgwyliadau cleifion a defnyddwyr gwasanaeth

sy'n fyddar, â nam ar eu clyw, sy'n ddall neu'n rhannol ddall. Roedd y modiwl hyfforddi gorfodol 'Treat Me Fairly', ac e-ddysgu GIG Cymru, 'Ymwybyddiaeth Nam ar y Synhwyrâu' yn ffocws pwysig ar gyfer codi ymwybyddiaeth staff yn absenoldeb addysgu wyneb yn wyneb, a cyfeirir atynt yn y Pecyn Cymorth Colli Synhwyrâidd.

Mae anghydraddoldeb iechyd i bobl â nam ar y synhwyrâu wedi gwaethygu oherwydd y pandemig. Gall datrysiadau rhithwir a chyfarfodydd rhithwir greu rhwystrau ychwanegol i bobl â nam ar y synhwyrâu, ynghyd â rhwystrau amgylcheddol, sgriniau amddiffyn a masgiau wyneb. Rydym yn annog staff i addysgu eu hunain ynghylch y rhwystrau sy'n wynebu pobl â nam ar y synhwyrâu a rhai o'r addasiadau posibl o fewn ein gwasanaethau. Rydym wedi hyrwyddo'r adnodd e-ddysgu ar golli synhwyrâu ac mae'r Pecyn Cymorth Nam ar y Synhwyrâu ar gael ar y fewnwyd. Mae BIPBC wedi arwain y ffordd o ran arloesi yn y defnydd o fasgiau wyneb clir i helpu gyda chyfathrebu ac a fydd nawr yn cael ei dreialu ledled y Deyrnas Unedig.

= Cydraddoldeb ar Waith = Y Bwrdd Iechyd yn arwain gyda datblygiad masgiau wyneb clir

Treialwyd masgiau wyneb clir ar draws y Bwrdd Iechyd i gefnogi gwell gofal i bobl â chyflyrau penodol, megis colli clyw a dementia. Mae'r masgiau'n dryloyw, yn atal stemio ar i fyny ac yn caniatáu i'r wyneb a'r geg fod yn weledol bob amser er mwyn helpu gweithwyr proffesiynol gofal iechyd i gyfathrebu'n well â'u cleifion.

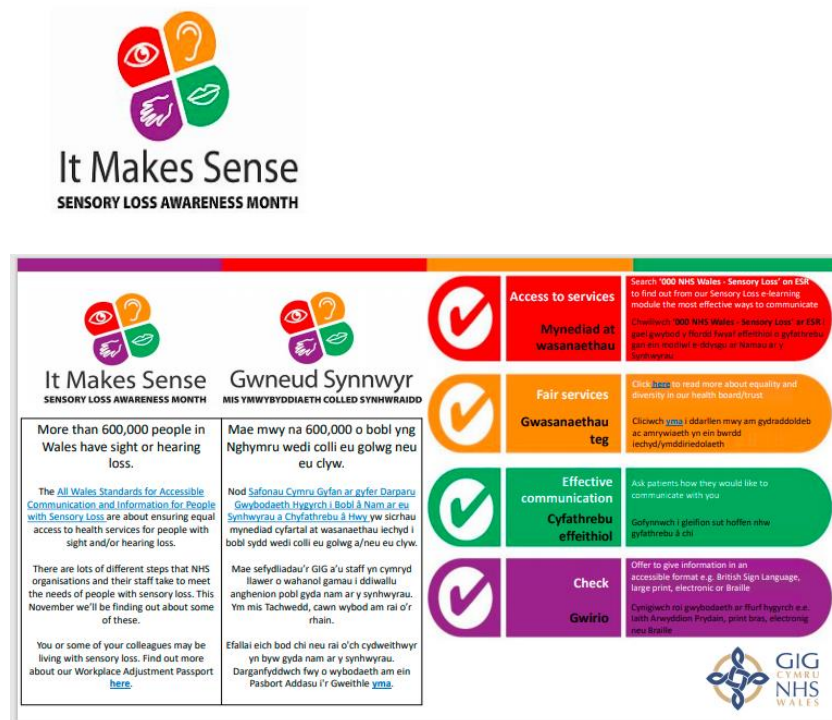
Derbyniwyd adborth am **133 o fasgiau a wisgwyd gan 204 o gleifion neu gydweithwyr** y bu staff yn rhyngweithio â hwy wrth wisgo'r masgiau. Adroddwyd bod y masgiau wedi **gwneud gwahaniaeth mewn 96% o achosion** a nodwyd buddion megis:

- Gwell dealltwriaeth a'r gallu i gael sgwrs.
- Gallu clywed yn well, darllen gwefusau a helpu i ddefnyddio BSL.
- Gwell sylw ac ymgysylltiad, yn enwedig gyda phlant.
- Helpu cleifion i deimlo'n dawel eu meddwl a chaniatáu iddynt weld fod y clinigwr yn poeni amdanynt.
- Wedi helpu'r gallu i ateb cwestiynau a theimlo'n hyderus wrth wneud dewisiadau.
- Roedd teulu a ffrindiau yn gallu helpu'r rhai yr oeddent yn eu cefnogi.

I ddarllen mwy am hyn, ewch i: [Clear face masks trialled to support people with hearing loss](#)

Ym mis Rhagfyr, ymunodd y Bwrdd Iechyd â darparwyr iechyd eraill a sefydliadau'r trydydd sector i hyrwyddo ymgyrch Gwneud Synnwyr yn ystod Mis Ymwybyddiaeth Colled Synhwyraidd.

It Makes Sense
SENSORY LOSS AWARENESS MONTH

Gwneud Synnwyr
MIS YMWBYYDDIAETH COLLED SYNHWYRAIDD

More than 600,000 people in Wales have sight or hearing loss.

The All Wales Standards for Accessible Communication and Information for People with Sensory Loss are about ensuring equal access to health services for people with sight and/or hearing loss.

There are lots of different steps that NHS organisations and their staff take to meet the needs of people with sensory loss. This November we'll be finding out about some of these.

You or some of your colleagues may be living with sensory loss. Find out more about our Workplace Adjustment Passport [here](#).

Mae mwy na 600,000 o bobl yng Nghymru wedi colli eu golwg neu eu clyw.

Nod Safonau Cymru Gyfan ar gyfer Darparu Gwybodaeth Hygyrchi i Bobl â Nam ar eu Synhwyrau a Chyfathrebu â Hwyl yw sicrhau mynediad cyfartal at wasanaethau iechyd i bobl sydd wedi colli eu golwg a/neu eu clyw.

Mae sefydliadau'r GIG a'u staff yn cymryd llawer o wahol gamau i ddiwallu anghenion pobl gyda nam ar y synhwyrau. Ym mis Tachwedd, caem wybod am rai o'r rhain.

Efallai eich bod chi neu rai o'ch cydweithwyr yn byw gyda nam ar y synhwyrau. Danganyddwch fwy o wybodaeth am ein Passbort Addasu i'r Gweithle [yma](#).

Access to services
Mynediad at wasanaethau

Search '000 NHS Wales - Sensory Loss' on ESR to find out from our Sensory Loss e-learning module the most effective ways to communicate.

Fair services
Gwasanaethau teg

Click [here](#) to read more about equality and diversity in our health board/trust.

Effective communication
Cyfathrebu effeithiol

Ask patients how they would like to communicate with you.

Check
Gwirio

Offer to give information in an accessible format e.g. British Sign Language, large print, electronic or Braille.

GIG CYMRU NHS WALES

5.3.4 Diwrnod Rhyngwladol Pobl Anabl

Ym mis Rhagfyr, rydym yn dathlu Diwrnod Rhyngwladol Pobl Anabl a Diwrnod Hawliau Dynol Rhyngwladol gyda rhifyn arbennig o'r briff misol a fydd yn canolbwyntio ar y Model Cymdeithasol o Anabledd ac Adeiladu Gwelliannau yn sgil y pandemig, taclo anghydraddoldeb iechyd a chael gwared ar rwystrau.

5.3.5 Llwybr Hunaniaeth Rhywedd

Comisiynir Gwasanaeth Rhywedd Cymru gan Bwyllgor Gwasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru (WHSSC) i ddarparu gwasanaeth rhywedd i oedolion yng Nghymru. Mae'r llwybr wedi'i weithredu yn BIPBC a derbyniwyd adborth cadarnhaol. Rydym mewn cysylltiad parhaus â Rhwydwaith Trawsryweddol UNIQUE, grŵp gwirfoddol sy'n cefnogi pobl

trawsryweddol yng Ngogledd Cymru a Gorllewin Swydd Gaer, rhwydwaith ieuenctid VIVA LGBT + a grwpiau eraill i helpu i lywio ein gwaith. Eleni rydym wedi datblygu adnodd hyfforddi byr ar weithio gydag unigolion Traws a Rhywedd Amrywiol ar y cyd ag UNIQUE, sydd wedi cael ei dreialu gyda'r Tîm Iechyd Rhyw yn BIPBC.

5.3.6 Diwrnod Coffa Trawsryweddol

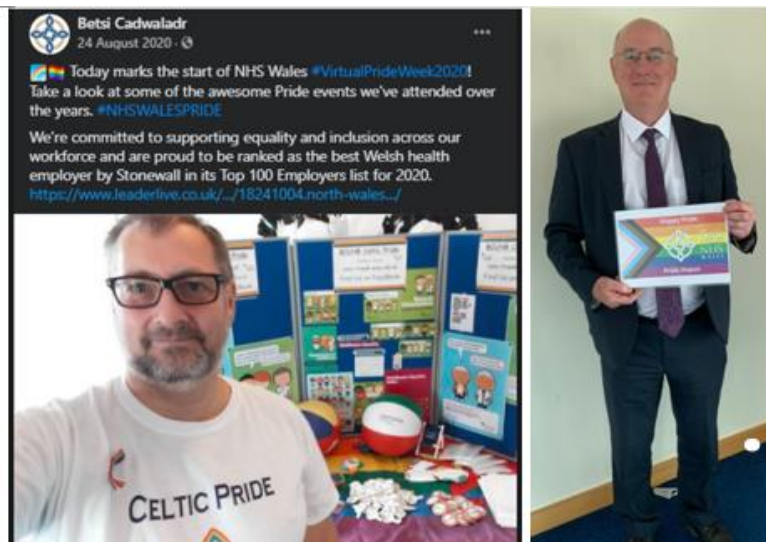

Ym mis Tachwedd ymunodd y Bwrdd Iechyd â sefydliadau ac unigolion eraill ledled y byd i gydnabod y Diwrnod Cofio Trawsryweddol. Gwahoddwyd staff gan y tîm Briff Cydraddoldeb ar draws y sefydliad i ymuno i gofio ac anrhydeddu pobl traws a rhywedd amrywiol a gafodd eu llofruddio yn ystod y 12 mis blaenorol. Defnyddiwyd y briff hwn fel cyfle i godi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd defnyddio rhagenwau yn gywir, gan annog staff i nodi eu rhagenwau unigol o fewn eu stribedi llofnod e-bost.

5.3.7 Digwyddiad Balchder Rhithwir

Ym mis Awst ymunwyd â sefydliadau iechyd eraill ar draws GIG Cymru i ddathlu Digwyddiad Balchder 2020 yn rhithwir. Roedd rhaglen lawn o ddigwyddiadau drwy gydol yr wythnos yn arwain at ddathliadau dros benwythnos Gŵyl y Banc. Fe wnaethom gynnal gorymdaith cyfryngau cymdeithasol yn edrych yn ôl ar yr holl ddigwyddiadau Balchder y mae ein staff a'n rhanddeiliaid wedi bod yn rhan ohonynt dros y blynyddoedd. Cymerodd staff ar draws y sefydliad ran mewn nifer o weithgareddau hefyd.

Ymunodd y Prif Weithredwr Dros Dro Simon Dean ag arweinwyr eraill ym maes Gofal Iechyd i hyrwyddo'r digwyddiad.

Ym mis Mehefin, dathlwyd buddugoliaeth Mandy Pike o Ysbyty Wrecsam Maelor, enillydd cystadleuaeth farddoniaeth ledled Cymru, Love is Love, i ddathlu Mis Hanes LGBT. Llongyfarchiadau eto Mandy! Dyma gerdd fuddugol Mandy - [Beautiful](#)

Meddai Mandy, “Dwi ddim yn nyrs, ond rydw i wedi gweithio’n agos gyda’r nyrsys yn Uned Mân Anafiadau’r Wyddgrug ac wedi gweld o lygad y ffynnon sut y maen nhw’n trin cleifion o unrhyw gefndir. Mae nhw wedi trin pawb gyda'r parch mwyaf ac rwy'n teimlo'n falch iawn o weithio gyda nhw ”.

“Fe ges i gymaint o sioc o ennill! Rydw i wedi bod yn ysgrifennu barddoniaeth ers pan oeddwn yn ferch ifanc, ond dim ond ar gyfer fy rheulu a ffrindiau ”.

“Ers ennill y gystadleuaeth hon rydw i wedi ysgrifennu cerdd arall a fydd yn cael ei rhoi ar y wal yn Ysbyty Enfys Glannau Dyfrdwy!”

5.3.8 Diwrnod Rhyngwladol Pobl Hŷn

Ym mis Hydref, dathlwyd Diwrnod Rhyngwladol Pobl Hŷn a'r thema ar gyfer 2020 oedd “Pandemics: Ydyn nhw'n newid sut rydyn ni'n delio ag oedran a heneiddio?”

5.3.8 Cefnogaeth Ysbrydol a Bugeiliol

Yn ystod y pandemig, cyfyngwyd ymweliadau bugeiliol wyneb yn wyneb uniongyrchol ar wardiau, yn ddarostyngedig i amgylchiadau unigol, arweiniad ar reoli heintiau ac ymbellhau cymdeithasol. Rydym yn parhau i ddarparu gofal bugeiliol brys 24 awr, 7 diwrnod yr wythnos ar gais. Rydym wedi addasu ein dull o ddarparu cefnogaeth ysbrydol a bugeiliol i gleifion, ymwelwyr a staff yn y cyfnod hwn. Gwnaethom hyn mewn sawl ffordd gan gynnwys:

1. Defnyddio cyfleusterau ffôn a fideo yn uniongyrchol i gleifion wrth erchwyn y gwely, yn ogystal ag aelodau'r teulu sy'n aros gartref. Rydym hefyd yn rhoi cefnogaeth i nifer o aelodau staff sy'n elwa o ofal Ysbrydol yn ystod y cyfnod anodd hwn.
2. Cyflwynwyd Awr Caplaniaeth ar Radio Ysbyty Gwynedd (gan y Parchedig Wynne Roberts) ar nosweithiau Mawrth. Ymunodd aelodau'r Bwrdd â Wynne yn rhithwir ar gyfer Darllediad Nadolig arbennig. Mae'r gwasanaeth hwn o fudd i'n cleifion, staff, aelodau'r teulu a'r cyhoedd yn ehangach, gan fod y rhaglen hefyd yn cael ei darlledu'n fyw ar-lein. Mae gwahanol gaplaniaid yn cyfrannu Munud i Feddwl i bob rhaglen.
3. Cyflwynir gwasanaeth byw bob dydd Sul drwy Facebook Live gan y Parchedig Wynne Roberts, sy'n denu cannoedd o bobl i'w wylïo'n wythnosol; mae'r gwasanaeth hwn o fudd i gleifion, staff, aelodau'r teulu a'r gymuned ehangach ac yn codi ymwybyddiaeth o'r Gaplaniaeth, y staff a'r ddarpariaeth.
4. Cyflwyno gwasanaethau 'Teams' gan gaplaniaid unigol gyda wardiau ac ysbytai cymunedol. Cafwyd gwasanaethau llwyddiannus, ac yna sgwrs, yn ysbyty Bryn Beryl ers yr hydref.

Ffilmiodd S4C fwrdd stori o'r mentrau uchod ar gyfer eu rhaglen 'Prynhawn Da', a ddarledwyd ym mis Ionawr 2021, gan dynnu sylw ymhellach at ymdrechion Staff y Gaplaniaeth yn y cyfnod heriol hwn.

5.3.9 Edrych Ymlaen

Byddwn yn parhau i weithio i ddarparu tystiolaeth fanwl ar ddemograffeg Gogledd Cymru i gefnogi gwneud penderfyniadau lleol ar sail tystiolaeth. Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i symud ymlaen â'r asesiad o anghenion iechyd Sipsiwn, Roma a Theithwyr (GRT) a blaenoriaethau ar gyfer gweithredu, a hyrwyddo'r modiwl e-ddysgu GRT. Byddwn yn gweithio i gynyddu mynediad i ofal iechyd i ymfudwyr, ffoaduriaid a cheiswyr lloches a chodi ymwybyddiaeth o wasanaethau dehongli gyda chontractwyr annibynnol gofal cychwynnol. Byddwn yn parhau i weithredu a pharatoi adroddiad cynnydd yn erbyn y Safonau Cymru Gyfan ar gyfer Cyfathrebu Hygyrch a darparu gwybodaeth i Bobl gyda Nam ar y Synhwyrâu. Byddwn hefyd yn parhau i weithio gyda phartneriaid a rhanddeiliaid i gynnal ymwybyddiaeth ac ymateb i ddatblygiadau polisi allweddol yn y maes gofal iechyd i grwpiau gyda nodweddion gwarchodedig.

5.4 Amcan Cydraddoldeb 4 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu gweithredu i hyrwyddo cydraddoldeb o ran y rhywiau yng Ngogledd Cymru

5.4.1 Cyflog y Rhywiau

Rydym wedi parhau i fonitro ac adrodd ar ein Bwlch Cyflog rhwng y Rhywiau. Mae'r adroddiad diweddaraf yn dangos bod y bwlch cyflog rhwng y rhywiau'n parhau. Gwnaed ymchwil pellach i ddeall yn well pam fod y bylchau hyn yn bodoli, a'r arwyddion cynnar yw y gellir priodoli hyn i'r niferoedd uchel o fenywod mewn rhai o'r graddau is, yn ogystal â chyfran uchel o ddynion mewn graddau uwch, mewn meysydd lle nad

oes cymaint o staff. Ategir hyn gan y niferoedd a ddangosir yn Nhabl 4 a'r graff sy'n cyd-fynd ag ef. Mae'r adroddiad, gan gynnwys gwybodaeth bellach, wedi'i gynnwys yn Atodiad 1.

5.4.2 Effaith Covid-19

Mae ein cyfres o sesiynau briffio ynghylch cydraddoldeb eleni wedi helpu i godi ymwybyddiaeth o nifer o adroddiadau sydd wedi tynnu sylw at yr effaith anghymesur a gafodd y pandemig ar rai menywod, mamau sy'n gweithio tra'n cydbwysu hynny gyda'u dyletswyddau gofal plant ac addysg gartref, a'r rhai sydd â chyfrifoldebau gofalu. Bydd parhau i gael darlun clir o'r bwlch cyflog, profiad staff a thystiolaeth sy'n dod i'r amlwg yn helpu i lywio ein blaenoriaethau wrth symud ymlaen. Mae'r adroddiadau yn cynnwys adroddiad y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol [Sut mae'r coronafeirws wedi effeithio ar gydraddoldeb a hawliau dynol](#) a [TUC response to inquiry on Coronavirus \(Covid-19\) and the impact on people with protected characteristics](#). Rydym wedi datblygu ein sylfaen dystiolaeth ymhellach i gefnogi asesiadau effaith ac wedi diweddarau'r adran ar rywedd, gan gynnwys dwyn sylw pobl at ymrwymiad Llywodraeth Cymru i roi cefnogaeth barhaus i bobl sy'n byw gyda cham-drin domestig. Yn y Briff ym mis Hydref tynnwyd sylw at y cynnydd mewn cam-drin domestig yr adroddwyd amdano a phryderon ynghylch mynediad at gyfiawnder. Mae'r gwaith hwn yn cael ei arwain gan y Tîm Diogelu.

5.4.3 Diwrnod Rhyngwladol y Menywod

Dathlwyd Diwrnod Rhyngwladol y Menywod unwaith yn rhagor ar 8 Mawrth, a thema eleni oedd [“Dewis Herio - Choose to Challenge”](#) trwy godi ein llaw yn bendant rydym yn dangos ein bod yn dewis herio annhegwch

Dangos cefnogaeth ar gyfer Diwrnod Rhyngwladol y Merched: (o'r chwith i'r dde): Jo Whitehead - Prif Weithredwr; Jacqueline Hughes - Aelod Annibynnol a Phencampwr Cydraddoldeb; Sue Green - Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithlu a Datblygu Sefydliadol.

= Cydraddoldeb ar waith = Mae'n iawn peidio â bod yn iawn: annog tadau newydd a thadau sy'n disgwyl dyfodiad babi newydd i ofyn am gymorth

Roedd staff o Wasanaeth Iechyd Meddwl Cynenedigol Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr eisiau i fwy o dadau newydd wybod ei bod yn iawn peidio â bod yn iawn.

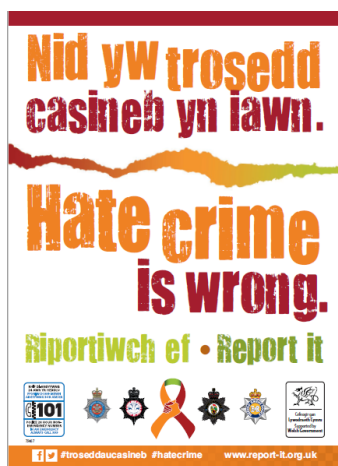
Mae Gwasanaeth Iechyd Meddwl Cynenedigol BIPBC yn darparu ystod o gymorth arbenigol i rieni newydd a beichiog yn ogystal ag addysg a hyfforddiant i'r ymwelwyr iechyd, bydwagedd a meddygon teulu y deuant i gysylltiad â nhw.

Mae nifer y dynion sy'n mynd yn isel eu hysbryd yn y flwyddyn gyntaf ar ôl dod yn dadau ddwywaith yn fwy na'r boblogaeth gyffredinol, gyda thadau tro cyntaf yn arbennig o agored i niwed. Dywedodd llefarydd ar ran y Bwrdd Iechyd, "Yn anaml y bydd pobl yn siarad am iechyd meddwl dynion mewn perthynas â dod yn rhiant a'r stigma sy'n gysylltiedig â phroblemau iechyd meddwl wrth ddod yn rhiant newydd er bod y ffigyrau iechyd meddwl ar gyfer tadau yn uwch nag ar gyfer merched. Rydym hefyd yn gwybod bod dynion yn gyffredinol yn ei chael hi'n anoddach gofyn am gefnogaeth ar gyfer problemau emosiynol. Rydyn ni eisiau i dadau newydd a rhai sy'n disgwyl dyfodiad babi newydd wybod bod y gwasanaethau ymweld mamolaeth ac iechyd yno i'r ddau riant, ac os ydyn nhw wedi gweld newid yn eu hiechyd meddwl, neu os ydyn nhw'n cael anawsterau wrth fondio â'u babi, dylent siarad â'u partner, ymwelydd iechyd neu feddyg teulu fel y gellir eu cyfeirio at gefnogaeth bellach." Erthygl Lawn: [Mae'n iawn i beidio â bod yn iawn: anogir darpar dadau a thadau newydd i estyn allan am gefnogaeth](#)

5.5 Amcan Cydraddoldeb 5 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu camau i fynd i'r afael â diogelwch personol ar gyfer pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig gwahanol sy'n manteisio ar wasanaethau iechyd yng Ngogledd Cymru.

5.5.1 Gweithio gyda phartneriaid i wella proses canfod, adrodd a chymorth i ddioddefwyr digwyddiadau a throseddau casineb ar draws yr holl nodweddion gwarchodedig.

Rydym wedi hyrwyddo Wythnos Ymwybyddiaeth o Droseddau Casineb eleni ar draws y Bwrdd Iechyd ac yn gweithio gyda'r Tîm Iechyd a Diogelwch i gryfhau'r broses ar gyfer adrodd ar ddigwyddiadau a bod dioddefwyr troseddau casineb yn gallu cael mynediad at wasanaethau cymorth yn haws. Rydym wedi gweithio gyda Heddlu Gogledd Cymru a sefydliadau trydydd sector i gyfeirio at adnoddau cymorth a chyhoeddi llwybr clir ar gyfer aelodau o staff a allai fod yn ddioddefwyr digwyddiadau a throseddau casineb.

Rydym wedi gweithio gyda Thîm Amrywiaeth Heddlu Gogledd Cymru i hyrwyddo'r gwasanaeth gweithredu ar droseddau casineb ar draws y Bwrdd Iechyd ac rydym wedi codi ymwybyddiaeth gyda'n rhwydweithiau staff. Rhennir data ar droseddau casineb yng Ngogledd Cymru yn rheolaidd rhwng Heddlu Gogledd Cymru a'r Bwrdd Iechyd yn ogystal â Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Gyhoeddus Gogledd Cymru.

5.5.2 Edrych Ymlaen

Y flwyddyn nesaf, byddwn yn canolbwyntio ar hyrwyddo a gwella cyfraddau adrodd ar droseddau casineb drwy'r fframwaith iechyd a diogelwch a byddwn yn defnyddio'r wybodaeth i ddatblygu ein hymatebion sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Byddwn yn codi ymwybyddiaeth o'n gweithdrefn Urddas yn y Gwaith, Gweithdrefn Trosedd Casineb a mecanweithiau adrodd.

5.6 Amcan Cydraddoldeb 6 BIPBC: Byddwn yn ymgysylltu fwyfwy ag unigolion a grwpiau sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig gwahanol yng Ngogledd Cymru

5.6.1 Cynnal Partneriaethau a Rhwydweithiau

Grŵp Rhanddeiliaid Cydraddoldeb

Mae'r Grŵp Rhanddeiliad Cydraddoldeb wedi bodoli ers nifer o flynyddoedd ac wedi parhau i gwrdd yn rhithwir eleni. Ei bwrpas yw cynghori'r Fforwm Strategol Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, helpu i lunio datrysiadau drwy gyd-gynhyrchu sy'n goresgyn rhwystrau sy'n wynebu grwpiau a phobl ac ymgysylltu a chynnwys cynrychiolaeth mor eang â phosibl o bobl a sefydliadau. Mae aelodaeth wedi parhau i gynyddu ac rydym yn ddiolchgar am y mewnwleidiad parhaus a ddarperir gan y Grŵp.

5.6.2 Fforwm Ymarferwyr Ymgysylltu

Rydym wedi defnyddio platfformau rhithwir i barhau i ymgysylltu â phartneriaid. Mae'r Tîm Ymgysylltu wedi cynnal nifer o Fforymau Ymarferwyr Ymgysylltu dros Skype a Zoom ac wedi cefnogi ystod eang o ddigwyddiadau rhwydweithio ar y cyd. Er bod y sefyllfa wedi bod yn heriol, rydym yn parhau i ehangu ein rhwydweithiau a darparu cyfleoedd ar gyfer sgysiau dwy ffordd ymarferol gyda'r cyhoedd a'r rhanddeiliaid. Mae hyn wedi helpu'r Bwrdd Iechyd i ymgysylltu'n barhaus yn ystod y pandemig Covid-19.

Mae ein fforymau a'n rhwydweithiau wedi'n helpu i wella'r ddealltwriaeth o sut mae ein rhanddeiliaid, cleifion a'r cyhoedd yn teimlo am ein gwasanaethau, a'u lles ehangach yn ystod y pandemig yng Ngogledd Cymru. Mae ein hymgysylltu parhaus wedi'n helpu i roi sicrwydd, rhannu gwybodaeth allweddol ar ffurfiau ac adnoddau hygyrch, ac

ymestyn ein cyrhaeddiad i fod yn fwy cynhwysol a hygyrch i grwpiau ehangach o'r boblogaeth.

5.6.3. Fforymau Cydlyniant Cymunedol

Enghraifft o'r dull hwn yw ein cydweithrediad gyda Fforymau Cydlyniant Cymunedol Gogledd Cymru.

Ym mis Tachwedd, hwylusodd Tîm Ymgysylltu'r Bwrdd Iechyd ddigwyddiad rhithwir ar y cyd gyda'r Tîm Ymgysylltu â Phobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig Cymru Gyfan yn EYST Cymru i adeiladu ar ein dealltwriaeth o brofiad byw pobl o gefndiroedd Du a Lleiafrifoedd Ethnig sy'n byw yng Ngogledd Cymru.

Roedd y Fforwm "Mae'ch Llais yn Cyfrif!" ar gyfer Pobl Dduon ac o Leiafrifoedd Ethnig, ymfudwyr a mewnfudwyr sy'n byw yng Ngogledd Cymru a gafodd wahoddiad i ymuno â chynrychiolwyr o'r Bwrdd Iechyd yn rhithwir i drafod eu profiadau. Derbyniodd y sesiwn ganmoliaeth ac roedd yn gyfle i drafod sut y gellir parhau i ymgysylltu. Canlyniad hyn oedd sefydlu cysylltiadau newydd gyda Chymdeithas Tsieineaidd yng Nghymru a Cymdeithas Merched Tsieineaidd sydd wedi ei leoli yn y Fflint.

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi defnyddio ei gysylltiadau cryf gyda nifer o randdeiliaid o'r trydydd sector a'r grwpiau cymunedol a'r rhai sy'n cynrychioli nifer o bobl sy'n siarad amrywiaeth o ieithoedd cyntaf, gan gynnwys Portiwgaleg, Pwyleg a Rwmaneg. Mae hyn wedi bod mor bwysig wrth gefnogi ymgysylltu, yn enwedig yn ystod y pandemig Covid-19.

5.6.4 Gwella Cydraddoedb drwy Ymgysylltu

Mae ymgysylltu wedi'n galluogi i ddeall a dileu rhwystrau y gall nifer o bobl eu hwynebu wrth ymgysylltu'n llawn gyda'u Gwasanaeth Iechyd. Roedd hyn yn cynnwys cynhyrchu deunydd gwybodaeth mewn nifer o ieithoedd, gan alluogi cynnydd o ran ymgysylltu â rhaglenni megis y Rhaglen Profi, Orlhain a Diogelu a chyngor arall o ran Covid-19.

Mae ymgysylltu â phartneriaid yn ein galluogi i ddeall y rhwystrau y mae pobl yn eu hwynebu wrth gael mynediad at wasanaethau. Yn ystod y pandemig Covid-19, rydym wedi gallu rhoi cyngor ar gael mynediad at wybodaeth a dolenni adnoddau gwybodaeth i sicrhau bod y deunydd yn cael ei gynnig mewn ieithoedd priodol a ffurfiau amgen megis rhai hawdd eu darllen.

Yn ystod yr achosion yn Wrecsam ac Ynys Môn, roeddem yn gallu defnyddio ein cysylltiadau, rhwydweithiau a gwybodaeth i ledaenu gwybodaeth mewn ystod o ieithoedd gan ei haddasu yn ôl angen y boblogaeth leol, gan gynnwys pobl o dras Rwmanaidd, Portiwgalaidd a Phwylaidd. Ym mis Rhagfyr, fe wnaethom ddefnyddio ein rhwydweithiau mewnol a chysylltiadau drwy ein Grŵp Rhanddeiliaid Cydraddoldeb i ddosbarthu gwybodaeth Llywodraeth Cymru ar 'Gadw'n Ddiogel y Gaeaf Hwn' mewn dros 30 iaith. Rydym hefyd wedi dosbarthu fideo iaith Arwyddion Prydain o negeseuon allweddol.

Sianel arall ar gyfer rhannu gwybodaeth a chyrraedd cymunedau yw drwy 'Sgysiau Covid' y Tîm a'n newyddlen e-bost ['Cymryd Rhan PBC'](#). Mae'r rhain yn darparu cyfleoedd i rannu gwybodaeth BIPBC ac Iechyd Cyhoeddus Cymru yn ogystal â negeseuon partneriaeth ehangach sy'n cael eu cynnwys yn rheolaidd.

Er mwyn deall mwy am brofiadau pobl yn ystod y cyfnod clo, cynhaliodd y Tîm Ymgysylltu arolwg cyhoeddus a chyfres o sgysrsiau anffurfiol gyda phartneriaid.

Amcanion ein rhaglen ymgysylltu 'Sgyrsiau Covid' oedd casglu adborth lefel uchel am rai o newidiadau gwasanaeth y Bwrdd Iechyd, mynediad at ofal iechyd a'r ffyrdd newydd o ddarparu gwasanaethau yn ystod y pandemig. Roedd yr arolwg hefyd ar gael ar ffurf iaith Arwyddion Prydain (BSL). Cwblhaodd cyfanswm o 556 o bobl yr arolwg, gyda 59 yn cwblhau'r fersiwn BSL. Cymerodd y Tîm Ymgysylltu ran hefyd mewn sawl digwyddiad rhwydweithio rhithwir ar iechyd a lles a digwyddiadau cymunedol lle gallent gasglu adborth am effeithiau iechyd Covid-19 ar gymunedau. Rhannwyd y darganfyddiadau hyn gydag arweinwyr gwasanaeth yn gweithio ar nifer o raglenni gan gynnwys yr effaith a defnyddio technoleg fideo a ffôn yn y dyfodol, cyflwyno Strategaeth Law yn Llaw at Iechyd Meddwl yng Ngogledd Cymru a chyfathrebu corfforaethol a gwasanaeth.

Eleni, mae Cyngor Iechyd Cymunedol Gogledd Cymru wedi gweithio gyda'r Bwrdd Iechyd i hwyluso digwyddiadau 'gofod diogel' rhithwir. Mae'r digwyddiadau, y gellir cael mynediad atynt ar y cyfryngau cymdeithasol, ffôn a chyswllt personol ag unigolion ar gais yn canolbwyntio ar themâu eang gwasanaethau iechyd meddwl yng Ngogledd Cymru:

- Iechyd Meddwl Cymunedol
- Iechyd Meddwl Pobl Hŷn
- Gwasanaethau Camddefnyddio Sylweddau
- Anableddau Dysgu

- Oedolion â Phroblemau Iechyd Meddwl Swyddogaethol a Gwasanaethau Seiciatreg Oedolion
- CAMHS a throsglwyddo i Wasanaethau Iechyd Meddwl Oedolion.

Mae mwy o ddigwyddiadau ar y gweill ar gyfer y dyfodol gan gynnwys:

- Profiad Defnyddwyr Gwasanaeth LGBTQ+
- Covid a Gofal Iechyd Meddwl
- Gwasanaethau Iechyd Meddwl mewn Amaethyddiaeth/Cymunedau Gwledig.

5.6.5 Cryfhau Rhwydweithiau Staff

Rhwydweithiau Staff BCUnedig

Mae ein rhwydweithiau cymorth staff BCUnedig ar gyfer staff anabl a Phobl Dduon ac o Leiafrifoedd Ethnig gan gynnwys staff o dramor wedi cael eu sefydlu eleni. Mae'r Rhwydweithiau'n darparu llwybr cymorth i staff yn y gweithlu ac yn hwyluso fforwm ar gyfer trafodaeth ac uwchgyfeirio materion perthnasol at unigolion o'r grwpiau nodweddion gwarchodedig. Eleni, mae'r ffocws wedi bod ar gynyddu'r aelodaeth, cytuno ar y cylch gwaith a dynodi blaenoriaethau gweithredu. Mae hyn yn cynnwys prosiect cydweithredol i ddarparu cefnogaeth ychwanegol i recriwtiaid newydd o dramor.

Balchder Celtaidd

Balchder Celtaidd yw'r Rhwydwaith Staff Lesbïaidd, Hoyw, Deurywiol a Thrawsryweddol (LGBT+) sy'n cefnogi staff ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru, a Phartneriaethau Cydwasanaethau GIG Cymru yn eu bywyd gwaith ac yn hyrwyddo ymwybyddiaeth o faterion LGBT+ o fewn y sefydliadau. Oherwydd effaith Covid-19, mae Rhwydwaith Balchder Celtaidd wedi symud ar-lein i barhau i roi cymorth i'w gilydd eleni, mae

hwn wedi bod yn gyfnod pwysig iawn wrth i Ogledd Cymru weld cynnydd mewn troseddau casineb LGBT a Thraws*.

Yng Nghymru, fel yng ngweddill y byd, mae digwyddiadau Balcher wedi eu canslo, ond mae ymdrechion wedi'u gwneud i ganfod ffyrdd arloesol o gynnal digwyddiadau Balchder ar-lein. Ym mis Awst, fe wnaethom gymryd rhan mewn wythnos o ddigwyddiadau Balchder GIG Cymru. Rydym wedi parhau i weithio gyda Stonewall a Phencampwyr Amrywiaeth a gweithio gyda sefydliadau eraill, megis UNIQUE a VIVA.

Mae Balchder Celtaidd hefyd wedi cynnal cysylltiadau gydag ymchwilwyr o Brifysgol Efrog, yn dilyn cymryd rhan yn eu prosiect 2 flynedd i archwilio Rhwydweithiau Staff LGBT+ yn y GIG.

5.6.6 Edrych Ymlaen

Yn ail flwyddyn y Cynllun Cydraddoldeb Strategol, byddwn yn adeiladu ar ein dealltwriaeth ac yn creu map o grwpiau rhanddeiliaid, rhwydweithiau ac asedau cymunedol ar gyfer y sefydliadau sy'n cynrychioli pobl sydd â nodweddion gwarchodedig ar draws Gogledd Cymru. Byddwn yn cryfhau'r elfen ymgysylltu o'r broses EqIA i hyrwyddo ymgysylltu ystyrlon â phobl sydd â nodweddion gwarchodedig.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn dymuno recriwtio swyddog ymgysylltu i helpu i wella ymgysylltu â phobl Dduon ac o Leiafrifoedd Ethnig i helpu i hyrwyddo'r gwaith. Bydd ein rhwydweithiau staff yn datblygu eu cynllun gwaith a bydd gan gadeirydd pob rhwydwaith lais yn y Fforwm Strategaeth Cydraddoldeb a Hawliau Dynol.

5.7 Amcan Cydraddoldeb 7 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu camau i wella cyfranogiad ar gyfer pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig gwahanol mewn gwasanaethau iechyd ar draws Gogledd Cymru.

5.7.1 Hygyrchedd Digidol

Yn ystod y flwyddyn hon, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cytuno ar ein Datganiad Hygyrchedd ac wedi ei gyhoeddi. Rydym wedi gwneud testun y wefan mor syml â phosibl i'w ddeall a hyrwyddo'r defnydd o AbilityNet, sy'n cynnig arweiniad am addasiadau unigol y gall pobl eu gwneud i'w cyfrifiadur, gliniadur, llechen neu ffôn clyfar i'w gwneud hi'n haws cael mynediad at y wefan. Rydym wedi gwneud cynnydd gyda hygyrchedd cyffredinol y wefan ac wedi cydnabod drwy'r datganiad bod angen

gwneud mwy o waith i sicrhau bod y wefan yn gwbl hygyrch. Mae'r wefan yn cydymffurfio'n rhannol â Chanllawiau Hygyrchedd Cynnwys y We fersiwn 2.1 Safon AA. Rhestrir yr 'eithriadau a'r pethau nad ydynt yn cydymffurfio' ar y wefan. Rydym wedi ymrwymo i amser ymateb o ddau ddiwrnod ar gyfer ceisiadau gwybodaeth mewn ffurfiau amgen.

5.7.2 Cynllun Gofal Iechyd Hygyrch

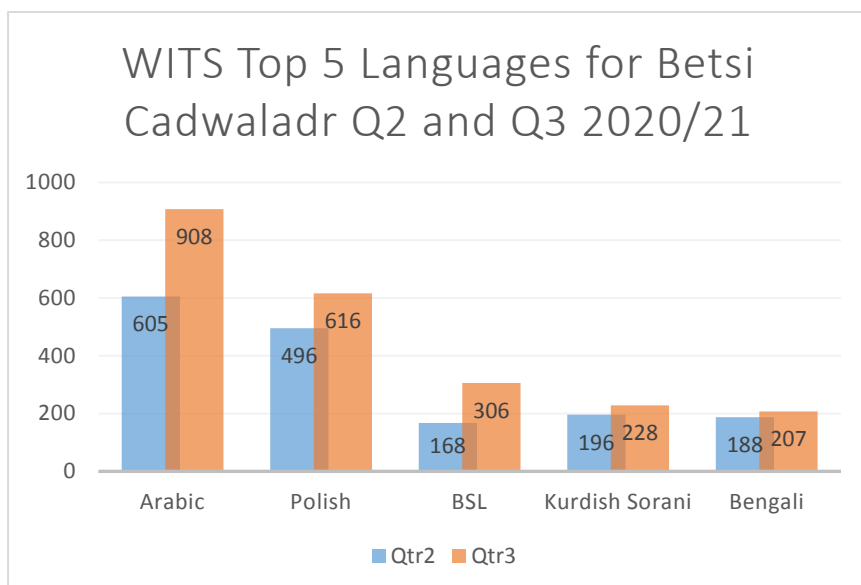
Darperir Cynllun Gofal Iechyd Hygyrch ar y cyd â'r Ganolfan Arwyddo Golwg a Sain (COSS), a all helpu wrth drefnu a newid apwyntiadau, rhoi cyngor ac arweiniad a chymorth i hwyluso cyfathrebu â BIPBC, Meddygon Teulu a gwasanaethau iechyd eraill. Maent hefyd yn darparu Cerdyn Cyfathrebu Iechyd Hygyrch sy'n galluogi unigolion i godi ymwybyddiaeth o'u hanghenion cyfathrebu unigol gyda gweithwyr proffesiynol gofal iechyd, gellir cael y rhain gan yr Adran(nau) Awdioleg. Am fwy o wybodaeth am y Cynllun Gofal Iechyd Hygyrch, cysylltwch â'r Ganolfan Arwyddo Golwg a Sain (COSS) dros y ffôn ar 01492 530013 neu dros e-bost: info@signsightsound.org.uk.

5.7.3 Iaith

Gwasanaeth Dehongli a Chyfieithu Cymru (WITS)

Mae Gwasanaeth Dehongli a Chyfieithu Cymru yn darparu gwasanaethau dehongli a chyfieithu 24-awr i awdurdodau lleol yng Nghymru, gan gynnwys cynghorau sir, heddluoedd a gwasanaethau iechyd a chymdeithasol. Maent yn darparu dehongli wyneb-yn-wyneb a gwasanaeth cyfieithu ar y pryd dros y ffôn drwy Language Line.

Isod, darperir gwerthusiad o'r gwasanaethau dehongli a ddarperir gan WITS i'r Bwrdd Iechyd yn ystod Chwarter 2 a 3 2020 yn tynnu sylw at y 5 iaith a archebwyd fwyaf.

laith	Archebion Chwarter 2	Archebion Chwarter 3
Arabeg	605	908
Pwyleg	496	616
BSL	168	306
Sorani Cwrdaidd	196	228
Bengaleg	188	207
Cyfanswm Archebion	3455	4787

Mae'r galw ar Wasanaeth Dehongli a Chyfieithu Cymru (WITS) wedi gweld cynnydd flwyddyn ar ôl blwyddyn. Mae Covid-19 wedi ei gwneud yn ofynnol i Fyrddau lechyd edrych ar sut mae gwasanaethau'n cael eu darparu ac mae wedi golygu bod yn flaengar a chwilio am ddulliau amgen.

Mae'r pandemig Covid-19 wedi golygu bod y boblogaeth gyffredinol wedi gorfod addasu i'r sefyllfa ac mae rhan o hyn yn golygu cyfathrebu gyda ffrindiau a theulu drwy dechnoleg. Rhagwelir y bydd y ffyrdd newydd effeithiol ac effeithlon o weithio yn parhau yn y dyfodol.

Un ffordd o wella ansawdd ein gwasanaethau dehongli i'n clefion, a darparu cyfieithiad mwy hygyrch ac mewn amser real, yw edrych ar y dechnoleg newydd sy'n cael ei gweithredu fwyfwy gan sefydliadau eraill.

Mae Language Line eisoes yn darparu ein gwasanaethau cyfieithu ar y pryd ar y ffôn ac maent hefyd yn gallu darparu gwasanaeth dros fideo drwy Ap 'Insight'. Cyflwynodd y Bwrdd Iechyd beilot o Ap Language Line Insight Video Interpretation ym mis Hydref 2020 mewn nifer fechan o adrannau ac mewn meddygfa. Mae adborth positif wedi ei dderbyn hyd yn hyn ac mae staff a defnyddwyr gwasanaeth wedi nodi bod dehongliad fideo WITs yn hawdd ei ddefnyddio, yn gyflym iawn wrth barhau i ddarparu gwasanaeth da i gleifion.

Cyngor ac Adnoddau

Cynhyrchwyd arweiniad mewn nifer o wahanol ieithoedd ar ofal iechyd a gwybodaeth iechyd ac mae ar gael ar-lein yn Saesneg, Pwyleg, Rwmaneg, Portiwgaleg, Cwrdeg, Sorani, Arabeg, Farsi, Albaneg a Bengaleg. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth Covid-19.

5.7.4 Edrych Ymlaen

Byddwn yn hyrwyddo pwysigrwydd cyfathrebu cynhwysol yn eang, gan wella mynediad a lleihau rhwystrau diwylliannol ac iaith. Byddwn yn cyflwyno'r Strategaeth Cyfathrebu ac Ymgyrchoedd BIPBC i'r Grŵp Rhanddeiliaid Cydraddoldeb.

= Cydraddoldeb ar Waith = Prosiect Ymweld Rhithwir

Yn ystod yr ymateb cychwynnol i bandemig Covid-19, cyflwynodd Gwybodeg BIPBC, ar y cyd â Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Gogledd Cymru, a gyda chymorth gan Gyllideb Digidol Awyr Las, ddyfeisiau iPad i gleifion eu defnyddio ar safleoedd Cymunedol a Llym. Roedd y rhain i gefnogi cleifion mewnol i gynnal cyswllt gyda theulu a ffrindiau yn ystod cyfnod o gyfyngu ar ymweliadau.

Cafodd y staff a gwirfoddolwyr eu recriwtio i gynorthwyo'r cleifion hŷn sy'n llai cyfarwydd â'r dechnoleg, cleifion â nam corfforol, cleifion â chyflyrau niwrolegol amrywiol a chleifion â nam ar y synhwyrau i'w defnyddio. Darparwyd dyfeisiau iPad i deulu a ffrindiau staff nad oes ganddynt fynediad at y dyfeisiau gartref.

Ychydig o'r adborth:

"Mae gan rai cleifion berthnasau agos yn byw dramor, felly mae ymweliadau rhithwir wedi bod yn gaffaeliad mawr."

"Buddiol iawn, yn ei ddefnyddio'n aml - adborth cleifion yn bositif iawn."

"Maent wedi cefnogi cyswllt parhaus gyda theuluoedd yn ystod y pandemig Covid-19."

5.8 Amcan Cydraddoldeb 8 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu camau i ddatblygu diwylliant cynhwysol lle bydd arweinwyr yn dangos eu hymrwymiad i hybu cydraddoldeb yn gyson yn BIPBC a thu hwnt a chaniatáu gweithlu teg a chynhwysol.

5.8.1 Datblygu Diwylliant Arweinyddiaeth Cynhwysol

Strategaeth gweithlu 10-mllynedd Cymru, 'Cymru Iachach: Lansiwyd ein Strategaeth Gweithlu ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol gan Addysg a Gwella Iechyd Cymru (HEIW) a Gofal Cymdeithasol Cymru (SCW) ym mis Hydref 2020. Mae'n amlinellu'r weledigaeth, uchelgais a dulliau sy'n rhoi lles yng ngwraidd y cynlluniau ar gyfer y gweithlu gofal cymdeithasol a'r GIG yng Nghymru. Mae'n adlewyrchu elfen graidd yr Adolygiad Seneddol 'Cymru Iachach' a 'Nod Pedwarplyg' i ddarparu gweithlu cynhwysol, ymgysylltiol, cynaliadwy, hyblyg ac ymatebol i ddarparu gwasanaethau gofal cymdeithasol ac iechyd. Caiff hyn ei adlewyrchu yn Strategaeth Gweithlu a Datblygu Sefydliadol y Bwrdd Iechyd.

Cynhaliwyd sesiynau cydraddoldeb ar gyfer y Bwrdd ym mis Tachwedd a mis Mawrth eleni. Mae Swyddfa Ysgrifennydd y Bwrdd wedi gweithio i gryfhau archwilio'r gorwel yn barhaus am ddatblygiad deddfwriaethol, cyfraith achosion a pholisi. Rhennir gwybodaeth berthnasol drwy Strwythur y Bwrdd. Mae pob papur sy'n mynd at y Bwrdd a'r Is-bwyllgorau yn gofyn yn benodol am dystiolaeth bod ystyriaethau cydraddoldeb a hawliau dynol wedi'u hystyried a bod materion wedi cael sylw.

Gwnaed cryn dipyn o waith i sicrhau bod Asesiad Effaith Cydraddoldeb (EqIA) cadarn yn cyd-fynd â pholisïau, gweithdrefnau, protocolau, canllawiau ac ati holl ddogfennau rheoli ysgrifenedig y Bwrdd Iechyd(WCDs). Cyflwynir yr EqIA, ynghyd â'r WCD i'r grŵp cymeradwyo perthnasol graffu arno. Mae hyn yn sicrhau nid yn unig bod awduron yn ystyried ac yn lliniaru effeithiau negyddol, ond bod y Bwrdd Iechyd yn ceisio dynodi a hyrwyddo effaith, mynediad a chynhwysiant cydraddoldeb cadarnhaol.

Datblygu Arweinyddiaeth

Rydym wedi gweithio gyda chydweithwyr yn HEIW i archwilio cyfleoedd i ddatblygu arweinyddiaeth gydag aelodau o staff ac arweinwyr o gefndiroedd Du a Lleiafrifoedd Ethnig ar draws y Sector Cyhoeddus yng

Nghymru. Rydym wrthi'n adolygu ein cynigion datblygu rheolaeth ac arweinyddiaeth i sicrhau eu bod yn gyson â phwyslais GIG Cymru ar arweinyddiaeth dosturiol a chynhwysol. Rydym wedi gweithio'n agos gyda chydweithwyr yn HEIW i ddatblygu adnoddau a thudalennau rhwydwaith arwain ar eu porth arwain, Gwella, gan gynnwys rhannu adnoddau ar arweinyddiaeth dosturiol a chynhwysol.

Yn 2020 gyda'r cyfyngiadau a osodwyd ar bob un ohonom oherwydd Covid-19, ymgwymerodd y tîm Datblygu Sefydliadol (OD) â'r broses o ailwampio ein cynnig datblygu rheoli ac arwain fel y gallai gael ei ddarparu'n rhithwir. Gan weithio gydag arweinwyr gwasanaeth, gan gynnwys cydweithwyr yn y tîm Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, fe wnaethom sicrhau eu bod yn parhau i ddarparu hyfforddiant EqIA i reolwyr fel rhan o'r rhaglen 'Camu i Arweinyddiaeth'.

Wrth symud ymlaen byddwn yn parhau i gynnig addysg rithwir, mae hyn yn cynnwys cynlluniau i ddarparu mynediad at sesiynau wedi eu recordio, webinarau, adnoddau i'w lawrlwytho, a gofodau rhwydweithio arweinyddiaeth i staff ymgysylltu â'i gilydd. Bydd hyn yn cefnogi ein nod i wella mynediad at addysg drwy ddarparu cyfleoedd datblygu i staff y tu allan i oriau gwaith arferol a chefnogi gweithio hyblyg a chefnogi cydbwysedd rhwng bywyd a gwaith.

5.8.2 Adeiladu Gwybodaeth a Chapasiti

Mae grŵp Cymru Gyfan wedi ei sefydlu eleni, o dan arweiniad HEIW i adolygu a diweddarau adnodd e-ddysgu cydraddoldeb hanfodol GIG Cymru, Treat Me Fairly, ac mae BIPBC yn ymwneud â'r prosiect hwn.

Mae'r Tîm Datblygu Sefydliadol wedi gweithio gyda'n arbenigwyr pwnc ar ein rhaglenni addysgu i ddarparu adroddiad clywedol ar unrhyw ddeunydd addysgu gweledol ar-lein i sicrhau eu bod yn cefnogi anghenion aelodau staff sydd â dulliau addysgu gwahanol ac neu anghenion synhwraidd ychwanegol. Mae datblygiad newydd y rhaglen Datblygu Sefydliadol yn cael ei adolygu yn erbyn meini prawf EqIA i sicrhau eu bod yn mynd ati i fodloni anghenion grŵp staff amrywiol a chynrychioliadol gymaint â phosibl, yn enwedig wrth i ni symud mwy o gynnwys addysgu i amgylchedd ar-lein yn ôl yr angen yn ystod pandemig Covid-19.

5.8.3 Arddangos Gwerthoedd Cydraddoldeb a Negeseuon Cyfathrebu

Rhwydwaith Pencampwyr Cydraddoldeb

Ym mis Hydref, lansiwyd ein Rhwydwaith Pencampwyr Cydraddoldeb. O dan arweiniad yr Aelod Annibynnol, Jackie Hughes, nod y rhwydwaith yw cefnogi staff i ymgysylltu gyda materion cydraddoldeb ac amrywiaeth a'u hyrwyddo yn eu timau a'u cyfarwyddiaethau.

= Cydraddoldeb ar Waith = Beth mae Pencampwr Cydraddoldeb ac Amrywiaeth yn ei wneud?

- Gan ymddwyn fel model rôl ar gyfer Cydraddoldeb ac Amrywiaeth, rydym yn dilyn ein pregeth ein hun ac yn arwain drwy esiampl.
- Hyrwyddo dealltwriaeth o faterion Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Hawliau Dynol.
- Cefnogi ymgyrchoedd ymwybyddiaeth Cydraddoldeb drwy ddosbarthu gwybodaeth i dimau a rhwydweithiau.
- Codi ymwybyddiaeth drwy hyrwyddo a dosbarthu Briff Cydraddoldeb misol.
- Ymddwyn fel cyswllt lleol i ddyletswyddau Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, polisïau, gweithdrefnau a strategaethau.
- Ymddwyn fel cynghreiriaid ar gyfer cydweithwyr yn y gweithle.
- Herio ymddygiad annerbyniol ac ystrydebau a hyrwyddo goddefgarwch a derbyn.
- Cefnogi cyfoedion drwy eu cyfeirio at adnoddau a gwybodaeth.
- Mynd ati i ddysgu mwy am brofiad byw pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig.
- Datblygu ein cymwyseddau personol ein hunain.

5.8.4 Galluogi Gweithlu Teg a Chynhwysol

Rydym wedi datblygu ein sail tystiolaeth ymhellach i gefnogi asesiadau effaith gweithlu ac adolygu tystiolaeth gweithlu allweddol gan gynnwys adroddiad y [TUC response to inquiry on Coronavirus \(Covid-19\) and the impact on people with protected characteristics](#). Rydym wedi parhau i hyrwyddo'r broses EqIA o fewn gweithgarwch WOD eleni a chynrychiolir y Tîm Cydraddoldeb ar y Grŵp Polisi Gweithlu BIPBC, gan sicrhau arolygiaeth cydraddoldeb a meincnodi EqIA gan lywio penderfyniadau polisi. Rydym wedi dadansoddi gwybodaeth y gweithlu a chryfhau ein dulliau ymgysylltu â staff gyda phobl o grwpiau sydd â nodweddion gwarchodedig.

Yn gynnar yn 2021, cymerodd y Bwrdd Iechyd ran yn ymchwiliad y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol i anghydraddoldeb hiliol mewn gweithleoedd Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Edrychodd yr ymchwiliad ar amodau gwaith gweithwyr lleiafrifoedd ethnig mewn rolau ar gyflogau is yn y sectorau Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

5.8.5 Darparu Cyfleoedd

Prentisiaethau

Mae gwaith yn parhau i gynyddu cymeriant prentisiaethau yn BIPBC. Rydym yn parhau i weithio gyda Phrosiect SEARCH ac asiantaethau cyflogaeth i ddarparu cyfleoedd i grwpiau sydd yn aml o dan anfantais wrth gael prentisiaethau.

Rhaglen Gwirfoddolwyr Oedolion

Mae'r rhaglen lleoliad gwaith gwirfoddol oedolion yn BIPBC yn ymgorffori mentrau gan grwpiau sydd bellaf o'r farchnad swyddi neu mewn tlodi gwaith. Cyn i wirfoddolwyr gael cefnogaeth i ymuno â'r gweithle, mae angen iddynt gydymffurfio 100% gyda hyfforddiant statudol a gorfodol, mae hyn yn cynnwys Hawliau Dynol a Chydraddoldeb, mynychu sesiynau cynefino BIPBC, a chael gwiriadau clir DBS ac Iechyd Galwedigaethol. Mae'r gwirfoddolwyr yn cwblhau lleoliad gwirfoddol 6 wythnos ar isafswm o 16 awr yr wythnos. Os oes swyddi ar gael yn y sefydliad, mae'r gwirfoddolwyr yn siŵr o gael cyfweiliad os ydynt yn bodloni gofynion hanfodol y rôl. I'r rhai sydd wedi cwblhau'r rhaglen a'u cymhwystra wedi ei gymeradwyo, maent yn cael eu recriwtio i rolau banc fel Cynorthwydd Gofal Iechyd neu mewn swydd weinyddol. Fel rheol, ni fyddai llawer yn gallu ymgeisio am swyddi trwy'r dulliau traddodiadol,

gan fod ganddynt fylchau cyflogaeth mawr a dim geirda; mae'r rhaglen wedi hwyluso proses sy'n lleddfu'r anawsterau hyn fel y gellir eu cefnogi i weithio. Rydym yn parhau i weithio gyda chanolfannau gwaith ac asiantaethau cyflogaeth i ddarparu sesiynau ar-lein i gyfranogwyr sy'n dymuno cymryd rhan yn y rhaglen. Mae lleoliadau gwaith yn anodd ar hyn o bryd oherwydd cyfyngiadau Covid-19, fodd bynnag, pan fydd hi'n ddiogel gwneud hynny byddwn yn parhau i gynnig lleoliadau gwaith a symud pobl i gyflogaeth.

Enghraifft o'n cynnig yn addasu i gyfyngiadau Covid-19 yw cylchoedd mentora rhithwir ar gyfer unigolion sy'n gwneud cais am swyddi gwag yn yr ardal. Mae hyn yn cynnwys 3 sesiwn rithwir dros 3 wythnos ac mae'n cynnwys sut i lenwi ffurflen gais y GIG a sgiliau Cyfweld. Mae'r adborth gan y grwpiau peilot wedi bod yn gadarnhaol a hyd yma cofnodir bod 4 unigolyn wedi mynd ymlaen i sicrhau cyflogaeth gan ddefnyddio'r sgiliau y maent wedi'u dysgu.

Camu i Waith

Mae BIPBC yn datblygu ffyrdd newydd o ddenu staff lleol i'r sefydliad yn rhagweithiol. Mae'r rhaglen Camu i Waith yn un o'r agweddau, ac yn darparu rhaglen systematig o gefnogaeth yrfaol, yn gweithio ar gynyddu lleoliadau prentis a lleoliadau gwaith gwirfoddol. Mae Camu i Waith yn cefnogi ystod o unigolion, er enghraifft, myfyrwyr, y rhai sydd bellaf o'r farchnad swyddi, y rhai sydd mewn cartref ble nad oes neb mewn cyflogaeth, unigolion ifanc sydd ddim mewn cyflogaeth nac hyfforddiant (NEETS), a grwpiau eraill na chlywir ganddynt yn aml. Mae Camu i Waith yn cefnogi agenda trechu tlodi Llywodraeth Cymru sydd â'r nod o greu cymunedau llewyrchus, cymunedau sy'n dysgu a chymunedau iach.

Prosiect SEARCH

Rydym hefyd yn parhau i gefnogi lleoliadau prentisiaethau a byddwn yn dynodi a mynd i'r afael ag unrhyw rwystrau cymryd rhan drwy 2021 ac i 2022 drwy ymestyn prosiect SEARCH. Rhaglen ryngwladol pontio i

waith yw Prosiect SEARCH sydd wedi ymrwymo i drawsnewid bywydau pobl ifanc sydd ag anableddau dysgu ac awtistiaeth.

= Cydraddoldeb ar Waith = MiFedraf WEITHIO

Ymestynnwyd y rhaglen cymorth cyflogaeth, sef y cyntaf o'i bath yng Nghymru, yng nghanol pryder ynghylch effeithiau economaidd ac iechyd meddwl pandemig Covid-19. Anogwyd pobl sy'n cael anhawster i ddod o hyd i waith neu gadw swydd oherwydd anawsterau iechyd meddwl i gymryd mantais o'r rhaglen MiFedraf WEITHIO, sy'n darparu cymorth dwys gan arbenigwyr cyflogaeth a gweithwyr iechyd proffesiynol. Yn dilyn peilot llwyddiannus 12 mis, a welodd 500 unigolyn yn cael eu cefnogi ar draws Gogledd Cymru, ymestynnwyd y rhaglen am chwe mis pellach, a chaiff ei hariannu gan Lywodraeth Cymru.

Disgwylir i'r canlyniad economaidd oherwydd Covid-19 gael effaith sylweddol ar gyflogaeth, gyda mwy nag un rhan o bump o gyflogwyr y DU yn bwriadu diswyddo yn ystod y misoedd nesaf. Disgwylir i bobl ifanc a'r rhai ar y cyflog isaf gael eu taro waethaf, gyda menywod yn cael eu heffeithio'n fwy anffafriol na dynion.

I ddarllen yr erthygl gyfan, ewch i: [Ymestynwyd y rhaglen cymorth cyflogaeth unigryw yng nghanol pryder ynghylch effeithiau economaidd ac iechyd meddwl pandemig Covid-19](#)

5.8.6 Edrych Ymlaen

Byddwn yn cryfhau perfformiad ac atebolrwydd ac yn cymhwyso'r Fframwaith Atebolrwydd Cydraddoldeb i strwythurau llywodraethu adrannol.

Byddwn yn parhau i weithio ar ein cynnydd a sicrhau bod EqIA a SEIA yn llywio penderfyniadau strategol, gan gynnwys EqIA a SEIA o'r rhaglen datblygu sefydliadol strategol WOD.

Byddwn yn parhau i ehangu ein rhwydwaith o bencampwyr cydraddoldeb, dathlu Amrywiaeth a Chynhwysiant gydag wythnos o ddigwyddiadau ar draws y Bwrdd Iechyd a pharhau i gynhyrchu a dosbarthu Briff Cydraddoldeb misol i godi ymwybyddiaeth am negeseuon allweddol.

5.9 Amcan Cydraddoldeb 9 BIPBC: Byddwn yn blaenoriaethu camau i wella cydraddoldeb hiliol yng Ngogledd Cymru

Cydnabyddir yn eang, er bod pandemig y coronafeirws wedi creu ofnau a risgiau eang i fywydau a bywoliaethau ar draws cymunedau yng Nghymru ac ar draws y byd, mae'r effeithiau ar unigolion Duon a Lleiafrifoedd Ethnig wedi bod yn arbennig o ddwys. Pwyslais allweddol gwaith y Bwrdd Iechyd eleni fu cynnal ymwybyddiaeth o'r dystiolaeth hon wrth iddi ddod i'r amlwg, gweithio gyda'n rhanddeiliaid a'n staff i fynd i'r afael â materion uniongyrchol a dynodi camau hirdymor ar gyfer y blynyddoedd i ddod. Mae hyn yn cynnwys meithrin dealltwriaeth; rydym yn cydnabod bod BME yn derm cyffredinol a ddefnyddir yn aml i gyfeirio at y rhan fwyaf o bobl nad ydynt yn Brydeinwyr Gwyn. Rydym yn cydnabod bod gwahaniaethau enfawr rhwng grwpiau ethnig sydd wedi'u labelu â'r term hwn a bod anghydraddoldeb yn bodoli yn y grŵp Duon a Lleiafrifoedd Ethnig.

5.9.1 Adlewyrchu'r Cynllun Cydraddoldeb Hiliol ar gyfer Cymru o fewn y SEP a dynodi camau gweithredu i wella cydraddoldeb hiliol yn BIPBC.

Rydym wedi derbyn adroddiad ac argymhellion yr Is-grŵp Economaidd-Gymdeithasol BME Covid-19 dan Gadeiryddiaeth yr Athro Emmanuel Ogbonna a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2020 ac rydym wedi cyfathrebu'n hyn o beth. Mae'r adroddiad hwn yn tynnu sylw at yr anghydraddoldeb sydd wedi'i hen sefydlu a brofir gan lawer o bobl Dduon, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig ac mae'n nodi nifer o argymhellion ar gyfer Llywodraeth Cymru. Mae Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol ar gyfer Cymru yn cael ei ddatblygu ar hyn o bryd a fydd yn darparu sylfaen ar gyfer sicrhau'r newid angenrheidiol. Yn y Bwrdd Iechyd rydym wedi gweithio gyda'n rhanddeiliaid a'n staff i ddeall a dynodi camau ar gyfer gwella. Cytunwyd ar nifer o gamau gweithredu a bydd y gwaith hwn yn cael ei adolygu a'i alinio ar ôl cyhoeddi'r [Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol ar gyfer Cymru](#).

5.9.2 Hyrwyddo cydweithio â sefydliadau sy'n gweithio gydag unigolion Duon a Lleiafrifoedd Ethnig

Rydym wedi gweithio'n agos gyda Rhwydwaith Cydraddoldeb Rhanbarthol Gogledd Cymru (NWREN) ers blynyddoedd lawer ac wedi croesawu eu cymorth, cefnogaeth a chynghor parhaus yn ystod y flwyddyn heriol hon.

Dros y misoedd diwethaf, rydym wedi gweithio gyda'n gilydd i ddatblygu cynnig i NWREN ymgymryd â phrosiect yn Ardal y Canol i fapio'r asiantaethau sy'n ymwneud ag unigolion Duon a Lleiafrifoedd Ethnig, dynodi bylchau a helpu i gryfhau ein cyfleoedd i ymgysylltu a'u cynnal wrth symud ymlaen.

Cyhoeddwyd Cyfeiriadur Iechyd Poblogaeth Gogledd Cymru hefyd eleni, mae'n canolbwyntio ar flaenoriaethau iechyd cyhoeddus ac mae'n darparu gwybodaeth am ddemograffeg ac angen iechyd y boblogaeth ar wahanol lefelau daearyddol i staff a phartneriaid y GIG at ddibenion cynllunio. Fe'i datblygwyd gan grŵp a oedd yn cynnwys staff Iechyd Cyhoeddus Cymru a Bwrdd BIPBC ac mae'n cael ei gynnal gan Iechyd Cyhoeddus Cymru. Mae'n cynnwys cyfoeth o ffynonellau gwybodaeth i'n helpu ni i ddeall demograffeg Gogledd Cymru yn well.

Rydym wedi gweithio gydag EYST i hyrwyddo llinell gymorth genedlaethol amlieithog dros y ffôn newydd i Gymru gyfan ar gyfer cymunedau Duon a Lleiafrifoedd Ethnig y mae Covid-19 wedi effeithio arnynt ac sydd angen cynghor a chefnogaeth o ran ystod o feysydd gan gynnwys cyflogaeth a lles, addysg, tai, diogelwch personol ac iechyd.

Lein Gymorth BAME Cymru
BAME Helpline Wales

Mae Lein Gymorth BAME Cymru ar agor!!

Llun – Gwener
o 10.30yb tan 2.30yp

Galwch: 0300 2225720
(Codir llai am alwad leol)

Tecstiwch i: 07537 432416

Mae ein cynghorwyr ar y lein gymorth yn gailu:

- Eich cyfeirio at sefydliadau a gwasanaethau perthnasol yn eich ardal
- Rhoi cyngor arbenigol ynghylch swyddi
- Eich cyfeirio at sefydliadau arbenigol
- Darparu gwybodaeth mewn nifer o ieithoedd cymunedol
- Darparu gwybodaeth am:
 - Iechyd
 - Addysg
 - Gwaith
 - Cartrefi
 - Llesiant
 - Diogelwch Personol
 - Eich hawliau

BAME Helpline Wales is open now!!

Monday to Friday
10.30am to 2.30pm

Call: 0300 2225720
(Local Rate Number)

Text: 07537 432416

Our helpline advisors can:

- Signpost to relevant organisations and services in your area
- Provide specialist employment advice
- Signpost and refer to specialist organisations
- Provide information in a range of community languages
- Provide information in relation to:
 - Health
 - Education
 - Work
 - Housing
 - Personal safety
 - Welfare entitlements
 - Your rights

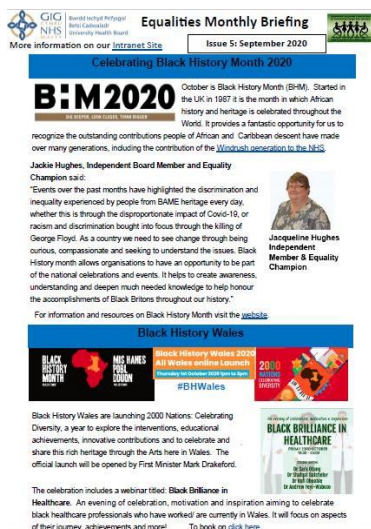
Ethnic Minorities & Youth Support Team Wales | Tm Cymorth Lleiafrifoedd Ethnig & Ieuenctid Cymru | women connect first | HENNA FOUNDATION | Wales TUC Cymru

Roedd y llinell gymorth yn ymateb uniongyrchol i effaith anghymesur y pandemig ar unigolion Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig, a chydabyddiaeth bod gwasanaethau wyneb yn wyneb arferol yn bennaf wedi cau, gyda nifer ohonynt â mynediad cyfyngedig i gyngor ar y rhyngwrwyd. Mae'r llinell gymorth yn cael ei staffio gan bobl sy'n siarad ystod o ieithoedd cymunedol gan gynnwys Arabeg, Wrddw, Hindi, Bangladesi a Mandarin. Gallant ddarparu man galw cyntaf a chyfeirio ymhellach at y sefydliad arbenigol cywir.

Eleni rydym wedi gweithio gyda Diverse Cymru i gomisiynu hyfforddiant Cymhwysedd Diwylliannol ar gyfer staff allweddol i'w ddarparu yn ystod 2021-2022.

5.9.3 Mis Hanes Pobl Dduon

Ym mis Hydref, gwnaethom ddathlu Mis Hanes Pobl Dduon, cafodd hwn ei gynnwys yn y briff wythnosol gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr ar 2 Hydref a'i hyrwyddo'n eang drwy ein Cyfres o Nodyn Gwybodaeth Cydraddoldeb, a lansiwyd ein Rhwydwaith Staff BCUnedig Lleiafrifoedd Ethnig a Staff o Dramor. Y thema eleni oedd "Dig Deeper, Look Closer, Think Bigger."

B:M2020
DIG DEEPER, LOOK CLOSER, THINK BIGGER

Dywedd Jackie Hughes, Aelod Annibynnol y Bwrdd a Phencampwr Cydraddoldeb:

“Mae digwyddiadau dros y misoedd diwethaf wedi tynnu sylw at y gwahaniaethu a'r anghydraddoldeb y mae pobl o dreftadaeth Ddu a Lleiafrifoedd Ethnig yn eu profi bob dydd, p'un ai trwy effaith anghymesur Covid-19, neu hiliaeth a gwahaniaethu a ddaeth i'r amlwg wrth i George Floyd gael ei ladd. Fel gwlad mae angen i ni weld newid trwy fod yn chwilfrydig, yn dosturiol a cheisio deall y problemau. Mae mis Hanes Pobl Duon yn caniatáu i sefydliadau gael cyfle i fod yn rhan o'r dathliadau a'r digwyddiadau cenedlaethol. Mae'n helpu i greu ymwybyddiaeth, dealltwriaeth a dyfnhau gwybodaeth sydd ei hangen yn fawr i helpu i anrhydeddu cyflawniadau Prydeinwyr Duon trwy gydol ein hanes. ”

5.9.4 Sefydlu Rhwydweithiau Staff ychwanegol a chefnogaeth i Staff Duon a Lleiafrifoedd Ethnig er mwyn deall profiad staff yn well

Lansiwyd Rhwydwaith Staff BCUnedig Lleiafrifoedd Ethnig a Staff o Dramor ar gyfer staff a Chynghreiriaid Duon a Lleiafrifoedd Ethnig ym mis Hydref. Mae'r rhwydwaith wedi cael ei dderbyn yn dda iawn ac mae'n cael ei noddi gan y Cyfarwyddwr Gweithredol Meddygol Dros Dro, Cyfarwyddwr Gweithredol y Gweithlu, ac Aelod Annibynnol y Bwrdd a Phencampwr Cydraddoldeb y Bwrdd Iechyd. Mae ein Cadeirydd hefyd yn aelod o Gymdeithas Nyrsys Indiaidd Prydain (BINA) a bydd y rhwydwaith yn gweithio i godi ymwybyddiaeth am y gymdeithas hon a chymdeithasau cenedlaethol eraill. Mae aelodaeth yn parhau i dyfu, eleni mae'r Grŵp wedi gweithredu fel cynghorwyr allweddol wrth lywio'r camau cydraddoldeb hiliol yn y Cynllun Cydraddoldeb Strategol (SEP). Mae yna ystod eang o gefnogaeth ar gyfer y Rhwydwaith, ac mae

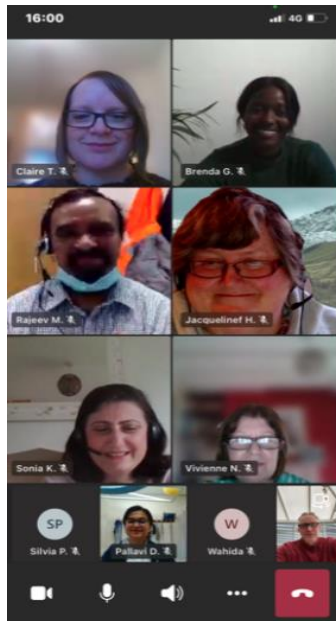
siaradwyr allanol wedi cynnwys Heddlu Gogledd Cymru a Race Equality First.

**HEDDLU
GOGLEDD CYMRU
NORTH WALES
POLICE**

**RACE
EQUALITY
FIRST**

Rhwydwaith Staff BCUnedig Lleiafrifoedd Ethnig a Staff o Dramor ar gyfer staff a Chynghreiriaid Duon a Lleiafrifoedd Ethnig - Stori Aelod

“Cefais fy ngeni a’m magu yn Kenya ac wedi bod yno am y rhan fwyaf o’m bywyd (heblaw am fy mlynnyddoedd prifysgol, a dreuliais yn nheyrnas Moroco). Nododd Rhagfyr 2020 y trydydd mis ers i mi gyrraedd y DU am y tro cyntaf.

Rwy’n Nyrs Gyffredinol Gofrestredig ac ar ganol ymgartrefu yma. Pam y Rhwydwaith Staff BCUnedig Lleiafrifoedd Ethnig a Staff o Dramor? Oherwydd fy mod yn casáu bod ar fy mhen fy hun ... wir, yr unig ffordd yr oedd yn bosibl i ymdopi gyda bywyd campws oddi cartref oedd trwy rwydweithiau tebyg i’r rhwydwaith hwn, a oedd yn ei gwneud yn bosibl i bob myfyriwr tramor ddod at ei gilydd mewn man diogel lle gallem berthyn a theimlo’n rhydd.

Weithiau, y cwbl rydym ni’n canolbwyntio arno yw cyflawni breuddwyd gweledigaeth ac rydym yn colli golwg sawl gwaith ar ba agweddau hanfodol ar fywyd rydym ni’n eu haberthu. Mae'r rhan fwyaf ohonom yn meddwl am y manteision o fod allan yna ac yn tybio bod ein system yn mynd i lithro i mewn a chydymffurfio ... y gwir yw, mae cost ynghlwm â chyflawni un nod neu wireddu un freuddwyd neu hyd yn oed un weledigaeth ... colli ffrindiau, pellter oddi wrth deulu, cydweithwyr, tywydd newydd a phopeth! Er efallai na fydd hyn yn effeithio ar rai o gwbl, mae'r mwyafrif yn ei chael mor anodd dod o hyd i gydbwysedd yr un mor gyflym, ac ar ben gorfod ffitio i mewn a chyfateb â'r cyflymder di-baid y maent yn deffro iddo.

Mae'r fenter hon nid yn unig yn ffordd dda o wella pethau i unrhyw un sy'n dod i BIPBC yn enwedig trwy ddarparu canolbwynt diogel lle gall rhywun olrhain unrhyw beth sydd agosaf at yr hyn sy'n gyfarwydd, ond mae hefyd yn un o'r llwybrau lle bydd llawer yn dod o hyd i'w llais o ran y pethau maent yn eu profi hyd yn oed wrth iddyn nhw geisio ffitio i mewn.

Rwy'n angerddol dros fod yn rhan o'r rhwydwaith hwn oherwydd rwy'n gwybod pa mor heriol all fod, a byddwn yn gwerthfawrogi pe bai unrhyw un yn gwneud unrhyw ymdrech fach i wella pethau i mi ... ni fyddwn yn meddwl ddwywaith am wneud yr un peth i rywun arall. ”

5.9.5 Gweithredu Adnodd asesu risg COVID-19 ar gyfer y gweithlu Cymru Gyfan

Cafodd yr Adnodd Asesu Risg Covid-19 ar gyfer y Gweithlu ei fabwysiadu gan y Bwrdd Iechyd ym mis Mai 2020. Fe'i cyflwynwyd i'r GIG a Gofal Cymdeithasol ar gyfer yr holl staff sy'n agored i niwed neu sydd mewn perygl o ddal coronafeirws, gan gynnwys pobl o gefndiroedd Duon a Lleiafrifoedd. Bryd hynny, cyflwynwyd llythyrau a gohebiaeth wedi'u targedu at staff o gefndiroedd Duon a Lleiafrifoedd Ethnig a'u rheolwyr i atgyfnerthu pwysigrwydd asesiad risg. Mae gweithredu asesiad risg sy'n darparu arweiniad a chefnogaeth weithredol wedi bod yn flaenoriaeth i gydweithwyr y gweithlu a chydweithwyr iechyd a diogelwch drwyddi draw. Mae cyfathrebu rheolaidd yn parhau i gael ei gyhoeddi'n eang ac mae cydymffurfiaeth yn cael ei monitro. Mae'r adnodd hwn yn ddogfen fyw ac mae'n parhau i esblygu wrth i dystiolaeth ddod i'r amlwg. Mae'n berthnasol i bawb gan gynnwys staff banc a staff asiantaeth, gwirfoddolwyr, myfyrwyr a staff sy'n dychwelyd i weithio i'r GIG. [Gwefan adnodd asesu risg COVID-19 ar gyfer y Gweithlu, Llywodraeth Cymru.](#) Fel rhan o'r gwaith hwn rydym wedi annog yr holl staff i sicrhau bod y wybodaeth ethnigrwydd a gedwir ar eu system Cofnodion Electronig Staff wedi'i chwblhau, er bod gwaith i'w wneud o hyd i gynyddu cyfraddau hunanddatgan ar draws yr holl grwpiau nodweddion gwarchodedig, mae cofnodi gwybodaeth ethnigrwydd wedi cynyddu'n sylweddol eleni. Mae'r wybodaeth hon yn helpu'r Bwrdd Iechyd i gynnal darlun cywir â phosibl o ddemograffeg ein sefydliad.

5.9.6 Edrych ymlaen

Byddwn yn parhau i adeiladu dealltwriaeth a defnydd o iaith briodol, byddwn yn mabwysiadu'r term pobl Duon a Lleiafrifoedd Ethnig sy'n adlewyrchu'r gwahaniaethau enfawr rhwng grwpiau ethnig yn well. Byddwn yn alinio ein gweithredoedd cydraddoldeb hiliol â'r Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol ar gyfer Cymru. Byddwn yn adeiladu ar ein gwaith gyda phartneriaid i gryfhau cyfleoedd i ymgysylltu a'u cynnal, parhau i godi ymwybyddiaeth o brofiad byw pobl a darparu hyfforddiant cymhwysedd diwylliannol i grwpiau allweddol. Byddwn yn galluogi ein rhwydwaith staff ac yn sicrhau bod eu llais yn parhau i gael ei glywed ac yn dylanwadu ar y gwaith hwn wrth symud ymlaen.

6. Edrych tuag at y dyfodol

Rydym yn edrych ymlaen at gyflwyno ail flwyddyn ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol. Rydym yn gwybod y bydd pandemig parhaus Covid-19 yn parhau i amlygu'r anghydraddoldeb iechyd presennol ac yn ei waethygu ac mae mor bwysig ag erioed i ni gynllunio a darparu ein gwasanaethau o egwyddor sylfaenol cydraddoldeb. Ym mlwddyn dau, byddwn yn canolbwyntio ar sicrhau dealltwriaeth o'r ddyletswydd economaidd-gymdeithasol a chydymffurfio â hi a chyfeirio arweinwyr at arweiniad a chefnogaeth i ddeall eu rolau a'u cyfrifoldebau. Byddwn yn parhau i adeiladu ein Porth Tystiolaeth Cydraddoldeb Gogledd Cymru a byddwn yn hyrwyddo ein mecanweithiau llywodraethu i sicrhau bod egwyddorion cydraddoldeb a hawliau dynol wrth wraidd y broses o wneud penderfyniadau ar bob lefel, a byddwn yn parhau i sicrhau bod prosesau Asesu Effaith Cydraddoldeb cadarn yn rhan o hyn. Byddwn yn hyrwyddo Cod Ymarfer Awtistiaeth, pwysigrwydd cyfathrebu cynhwysol, cynyddu mynediad a lleihau rhwystrau diwylliannol a rhwystrau iaith. Byddwn yn parhau i hyfforddi ein staff a llywio cymhwysedd diwylliannol ac ymwybyddiaeth o nam ar y synhwyrâu. Byddwn yn gwneud y gorau o ymarferoldeb System newydd Adborth Cleifion Amser Real, Civica i gryfhau adrodd ar wybodaeth am brofiad cleifion yn ôl nodwedd warchodedig. Byddwn yn gweithio i wella casglu data yn ôl nodwedd warchodedig a gwella dynodi, adrodd a chofnodi troseddau casineb. Byddwn yn parhau i ehangu ein Rhwydwaith Staff BCUnedig ar gyfer pobl â nodweddion gwarchodedig gan gynnwys sefydlu Rhwydwaith Merched a gweithio i ddeall effaith cydraddoldeb rhywiol y pandemig. Byddwn yn llwyr gefnogi cyflwyno'r Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol ar gyfer Cymru.

Yn olaf ac yn bwysicaf oll, byddwn yn parhau i weithio gyda'n partneriaid, rhanddeiliaid a phobl Gogledd Cymru i hyrwyddo cyfle cyfartal a mynd i'r afael ag anghydraddoldeb iechyd.

Atodiad 1 - Adroddiad Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau

Adroddiad Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau 2021

Cyflwyniad

Amlinellodd Rheoliadau 2017 (Gwybodaeth Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau) Deddf Cydraddoldeb 2010 y gofynion i sefydliadau sydd â mwy na 250 o weithwyr i gyfrifo eu gwybodaeth am y bwlch cyflog rhwng y rhywiau ac i'w chyhoeddi. Bwriedir i fwy o dryloywder o ran adrodd ar fylchau mewn cyflog helpu sefydliadau i gael gwell dealltwriaeth am y materion sy'n arwain at fylchau o ran cyflog cyfartalog rhwng dynion a merched ac yn eu cynnal, ac annog sefydliadau i gymryd camau i fynd i'r afael â nhw.

Felly, rydym wedi penderfynu mynd ymhellach na'r gofynion cyfreithiol penodol a geir yn Rheoliadau 2017 (Gwybodaeth Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau) Deddf Cydraddoldeb 2010 ac i gyhoeddi'r adroddiad hwn yn wirfoddol ar y bwlch cyflog yn seiliedig ar Reoliadau 2017.

Hwn yw ein trydydd Adroddiad ar y Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau. Mae'r holl ffigurau'n seiliedig ar ddata o systemau cyflogres ESR (Cofnod Staff Electronig) y GIG o ddyddiad y ciplun diweddaraf (31 Mawrth 2020).

Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys y canlynol:-

- Cyfraddau yn ôl yr awr Cyfartalog a Chanolrifol a Bylchau Cyflog
- Bonws Cyfartalog a Chanolrifol a Bylchau Cyflog
- Cyfran y staff sy'n derbyn bonws
- Nifer a chanran y gwrywod a benywod wedi'u rhannu'n bedwar grŵp (Chwartel Cyflog) yn nhrefn y cyflog isaf i'r cyflog uchaf.

Tabl 1. Cyfraddau yn ôl yr awr Cyfartalog a Chanolrifol a Bylchau Cyflog

Rhyw	Cyfradd Gyfartalog yn ôl yr Awr (£c yr awr)	Cyfradd Ganolrifol yn ôl yr Awr (£c yr awr)
Gwryw	22.18	16.20
Benyw	15.97	14.36
Gwahaniaeth	6.20	1.84
Bwlch Cyflog %	27.97%	11.36%

Mae'r bwlch cyflog rhwng y rhywiau wedi'i ddiffinio fel y gwahaniaeth rhwng y gyfradd gyflog gyfartalog neu ganolrifol yr awr y mae gweithwyr gwrywaidd a benywaidd yn ei derbyn.

Y bwlch cyflog cyfartalog yw'r gwahaniaeth rhwng enillion cyfartalog yn ôl yr awr dynion a merched. Y bwlch cyflog canolrifol yw'r gwahaniaeth rhwng y manau canol o ran amrediadau enillion dynion a merched yn ôl yr awr. Mae'n delio â'r holl gyflogau mewn sampl, yn eu halinio yn eu trefn o'r isaf i'r uchaf, ac yn dewis y cyflog mwyaf canolog.

Mae'r ffigurau uchod yn amlygu bwlch rhwng cyflog cyfartalog yn ôl yr awr dynion a merched yn y sefydliad. Mae rhagor o ymchwil wedi'i chynnal i gael gwell dealltwriaeth am y rheswm pam mae'r bylchau hyn yn bodoli, a'r arwyddion cynnar yw y gellid priodoli hyn i'r niferoedd mawr o ferched mewn rhai o'r graddau is, yn ogystal â chyfran fawr o ddynion mewn graddau uwch, lle nad yw niferoedd staff mor fawr. Mae hyn wedi'i ategu gan y niferoedd a ddangosir yn Nhabl 4 a'r graff atodol.

Mae adrodd ar gyflog y rhywiau'n wahanol i gyflog cyfartal - mae cyflog cyfartal yn delio â'r gwahaniaethau rhwng dynion a merched sy'n gwneud yr un swyddi, swyddi tebyg neu waith o werth cyfartal. Rydym yn hyderus bod dynion a merched yn derbyn cyflog cyfartal am wneud swyddi cyfatebol ar draws BIPBC. Caiff mwy na 93% o staff BIPBC eu talu'n ôl â Thelerau ac Amodau Agenda ar gyfer Newid y GIG - y

cytundebau cenedlaethol ar gyflog ac amodau gwasanaeth staff y GIG ar wahân i reolwyr uchel iawn a staff meddygol yw'r rhain.

Tabl 2. Bonws Cyfartalog a Chanolrifol a Bylchau Cyflog**

Rhyw	Bonws Cyfartalog (£)	Bonws Canolrifol (£)
Gwryw	11,474.79	10,003.02
Benyw	9,069.67	8,057.67
Gwahaniaeth	2,405.12	1,945.35
Bwlch Cyflog %	20.96%	19.45%

Yn unol â'r gofynion adrodd, mae ein bwlch bonws cyfartalog o 20.96% yn seiliedig ar fonysau gwirioneddol ac felly, nid yw'n ystyried gweithio'n rhan-amser.

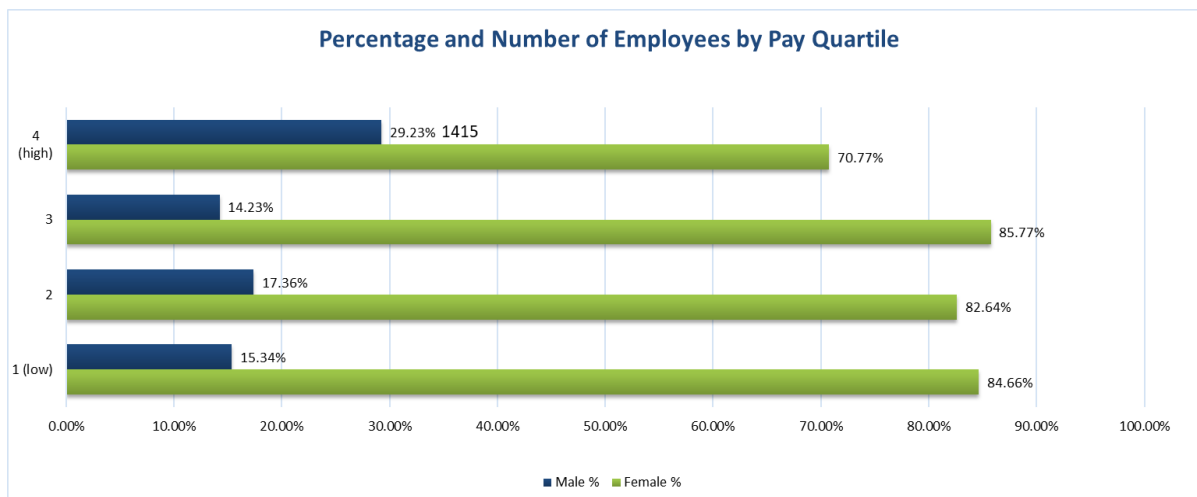
Tabl 3. Cyfran y staff sy'n derbyn bonws**

Rhyw	Gweithwyr sy'n Derbyn Bonws	Cyfanswm Gweithwyr Perthnasol	%
Gwryw	297	4,405	6.74%
Benyw	104	17,091	0.6%

** Mae taliadau bonws yn cynnwys Rhagoriaeth Glinigol a Dyfarniadau Ymrwymiad a delir i staff meddygol.

Tabl 4. Nifer a chanran y Gweithwyr fesul Chwartel Cyflog

Chwartel Cyflog	Benyw	Benyw %	Gwryw	Gwryw %
1 (Isaf)	4012	84.66	727	15.34
2	3917	82.64	823	17.36
3	3978	85.77	660	14.23
4 (Uchaf)	3426	70.77	1415	29.23

Mae'r tabl a'r graff yn dangos sut mae cyfrannau merched a dynion o'r chwartelau â'r cyflogau isaf i uchaf yn newid, gan olygu bod llai o ferched yn cael eu cyflogi mewn rolau uwch na dynion. Ychydig iawn y mae rhaniad Gwryw a Benyw ar draws y chwartelau cyflog wedi newid ers 2018.

Casgliadau a Chamau Nesaf

Mae gweithlu'r Bwrdd Iechyd yn cynnwys benywod yn bennaf, mae hyn yn debyg i'r rhan fwyaf o sefydliadau yn y GIG. Er mai bwriad graddfeydd cyflog cenedlaethol, wedi'u hategu gan brosesau cyflog cychwynnol a dilyniant cyflog lleol yw cynnal cyfiawnder a thegwch, rydym wedi canfod bwlch cyflog rhwng y rhywiau ar draws y gweithlu. Rydym yn gweithio i gael gwell dealltwriaeth o'r materion hyn. Mae nifer o themâu wedi dod i'r amlwg a gaiff eu halinio â Strategaeth Gweithlu a Blaenoriaethau Allweddol BIPBC yn ymwneud â:-

1. Cydbwysedd rhwng bywyd a gwaith
2. Rhwydweithiau a Mekanweithiau Cymorth
3. Hyfforddi a Datblygiad Sefydliadol
4. Recriwtio, Cadw a Dilyniant Staff

Datganiad gan ein Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithlu a Datblygiad Sefydliadol

"Rydym yn cydnabod effaith anghymesur pandemig Covid-19 ar rai grwpiau, mae ein sefydliad yn cyflogi dros 18,000 o bobl, y mae'r rhan fwyaf ohonynt yn aelodau o gymunedau ar draws Gogledd Cymru. Mae adrodd ar fwlch cyflog yn offeryn hollbwysig i'n helpu i ddeall anghydraddoldeb o ran y rhywiau yn y gwaith ac i fynd i'r afael ag ef.

Mae creu diwylliant o gynhwysiant, tegwch a chyfiawnder ar draws ein gweithlu wrth wraidd ein Strategaeth Gweithlu. Mae hyn yn adlewyrchu amcanion cydraddoldeb strategol y Bwrdd Iechyd, a chaiff ei ategu gan gorff cynyddol o dystiolaeth, sy'n creu cydberthynas rhwng cynhwysiant, lles ac ymgysylltu â'r gweithlu o ran ansawdd iechyd a gofal sy'n cael eu profi gan y bobl rydym yn eu gwasanaethu. Mae pandemig Covid-19 yn parhau i lunio ein strategaeth a gweithrediadau ein sefydliad, rydym yn cydnabod yr effaith anghymesur y mae'r pandemig wedi'i chael ar rai merched, mamau sy'n gweithio gan sicrhau gofal plant a darparu addysg i blant o'r cartref a'r rheiny sydd â chyfrifoldebau gofalu. Bydd y newid eleni at ffyrdd ystwyth a mwy hyblyg o weithio yn cynnig cipolwg gwerthfawr ar hyn ar gyfer y dyfodol. Bydd cynnal darlun clir o'r bwlch cyflog, profiad staff ac atgyfnerthu ein rhwydweithiau staff BCUnedig yn ein helpu i gymryd y camau cywir wrth i ni ddatblygu."